

PRIMĂRIA COMUNEI COȘNIȚA

**PLANUL DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A COMUNEI COȘNIȚA
2018-2022**

Octombrie, 2018

*Document elaborat cu suportul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PNUD)
și actualizat cu asistența facilitatorilor Proiectului PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală"*

CUPRINS

1	COȘNIȚA 2018 – 2022: Tendințe și Obiective	4
2	INTRODUCERE	5
3	SUMAR EXECUTIV	6
4	DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI EXISTENTE	8
	4.1 Potențialul Uman și Migrația	8
	4.2 Dezvoltarea Economică.....	11
	4.3 Dezvoltarea Socială.....	14
	4.4 Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale.....	16
	4.5 Management Administrativ și Oportunități de Cooperare Intercomunitară	17
	4.6 Probleme prioritare de rezolvat până în 2022	18
	4.7 Analiza SWOT.....	19
5	OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI	20
	5.1 Viziunea ” Coșnița - 2022”	20
	5.2 Obiective de dezvoltare.....	22
6	PLANUL DE ACȚIUNI	31
7	MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA	52

1 COȘNIȚA 2018 - 2022: Tendințe și Obiective

#	Indicator	2018	2022 (proгноzat/ planificat)
1.	Total populație - persoane, inclusiv	5938	6363
	- Copii de vârstă preșcolară (0-6 ani) -	609	650
	- Copii de vârstă școlară -	732	768
	- Persoane în etate	1543	895
	- Persoane cu dizabilități	272	219
	- Populație activă	3926	4150
	- Populație plecată (emigranți)	780	900
2.	Suprafața intravilanului- ha	589,18	610
3.	Număr de agenți economici, înregistrați în localitate, total	58	78
	- servicii	6	10
	-agricultura	22	22
	- producere	8	10
	- alte	12	16
4.	Număr de salariați – persoane	820	1000
5.	Buget Local - mii lei	21177,4	22000
6.	Venituri proprii la buget - mii lei	4241,2	5500
7.	Acoperirea cu servicii de salubritate - gospodării	120	1800
8.	Acoperirea cu servicii de apeduct (nr de gospodării deservite de operatorul comunal)	1800	2200
9.	Servicii de canalizare (nr de gospodării deservite de operatorul comunal)	170	1500
10.	Acoperirea cu servicii de iluminare stradală nocturnă (km și % față de total)	13,8 km/38%	70 %
11.	Lungimea drumurilor locale asfaltate (km și % față de total)	6,4 km/18 %	40 %
12.	Lungimea trotuarelor pavate/asfaltate (km și % față de total)	4,7km/14 %	30%
14.	Număr de copii în gimnaziu/liceu vs capacitatea instituției- copii, la capacitatea de	600	700
15.	Număr de copii la grădiniță vs capacitatea instituției - copii la capacitatea de 275	382/ 275	400
16.	Transport local curse (dus-întors) pe zi prin Coșnița	8	8

2 INTRODUCERE

Planul de Dezvoltare Locală a comunei Coșnița reprezintă viziunea comună a Autorității Publice Locale Deliberative și Executive a comunei Coșnița, cetățenilor din localitățile Coșnița și Pohrebea (inclusiv băștinașii plecați) privind problemele prioritare ale comunei și măsurilor necesare de a fi realizate în perioada 2018 – 2022.

Acest Plan de Dezvoltare a fost elaborat de Primăria comunei Coșnița, în strânsă consultare cu Grupul Local de Inițiativă și cu asistența complexă primită din partea al Proiectului PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală".

Misiunea acestui Plan de Dezvoltare constă în ghidarea activității Primarului, Consiliului Local, organizațiilor obștești, Asociației de Băștinași și a mediului de afaceri în ceea ce ține organizarea prioritara a eforturilor de soluționare a problemelor majore cu care se confruntă localitatea și valorificarea oportunităților externe care pot influența pozitiv schimbările din comuna noastră.

Planul are ca țintă atingerea unor obiective tangibile, pentru care sunt stabilite măsuri concrete și un calendar gradual al activităților. Documentul este elaborat în așa fel încât să reflecte domeniul de aplicare propriu-zis și prevede acțiuni atât pentru perioada mandatului actualilor Primar și consilieri locali, precum și o abordare pe termen mediu, pe durata primului an de activitate al viitorului primar și viitoarei componente a Consiliului Local.

3 SUMAR EXECUTIV

Comuna Coșnița include satul Coșnița, atestat în anul 1694 și satul Pohrebnea atestat în anul 1773. Comuna face parte din componența raionului Dubăsari și este localitatea de reședință a raionului situat la 35 km de capitala Republicii Moldova mun Chișinău, (conexiune *aeroport și cale ferată*) și aproximativ 130 km de *punctul de trecere a frontierei* (Leușeni-Albița).

Statutul de centru raional, amplasarea geografică favorabilă și distanța relativ apropiată de aeroport, gara feroviară, precum și de cea mai mare piață din regiune - municipiul Chișinău sunt avantaje incontestabile ale c. Coșnița. Aceste avantaje permit menținerea legăturilor de transport cu localitățile din dreapta Nistrului, utilizarea oportunităților pieței de desfacere a produselor agricole, precum și acces relativ direct la alte facilități oferite de Chișinău sau Vadul lui Vodă. Activitatea economică locală este condiționată de prezența I.M.M. în unitățile economice active și este bazată preponderent pe prelucrarea terenurilor agricole și comerț.

Mediul economic local este deschis către noi investiții datorită incubatorului de afaceri local și politicii de susținere a dezvoltării economice locale. Terenurile arabile și sistemul de irigare modern reprezintă baza de dezvoltare a unei agriculturi performante capabile să obțină produse ecologice. În același timp nesoluționarea conflictului transnistrean cauzează existența unor restricții: izolarea socio-economică a comunei, restricționarea circulației capitalului, persoanelor și serviciilor și utilizării terenurilor de peste traseul Tiraspol-Grigoriopol-Rîbnița, accesul limitat la resurse financiare și condițiile defavorabile de creditare aplicate în sistemul financiar-bancar; posibilități restrânse de acces la piețe externe, infrastructura de utilități slab dezvoltate, capacitatea scăzută de plată a populației. Localitatea, deși se află într-o zonă pitorească dispune doar de o tabără pentru copii amenajată, iar monumentele istorice existente nu prezintă atractivitate turistică.

Cadrul natural deosebit creează condiții favorabile pentru dezvoltarea diferitelor forme de turism: agroturism, turism de tranzit, turism de week-end, turism cultural, turism tematic (pescuit) etc. Turismul local poate fi dezvoltat prin instituirea agropensiunilor, promovarea unui mod de viață sănătos (ciclismul, înotul, etc.). Inițierea și dezvoltarea unor activități de punere în valoare și de dezvoltare a meșteșugurilor locale – croșetatul, împletitul în lozie reprezintă un alt domeniu ce necesită a fi revitalizat.

La începutul anului 2018 numărul total al populației stabile a comunei constituia 6026 persoane, din care 3213 sau 53% sunt femei. Numărul total de locuințe este de 2470 gospodării.

Infrastructura edilitară a instituțiilor de menire social-culturale include: 3 grădinițe, 1 liceu, 1 gimnaziu, 2 case de cultură, 3 biblioteci publice, Centrul de Sănătate, oficiu poștal, oficiul de stare civilă, oficiu cadastral.

Fondul funciar total al comunei este de 4407,2 ha. Suprafața totală a terenurilor agricole este de 3171,6 ha, dintre care 2288,9 ha sunt teren arabil, 27,7 ha – vii, 589 ha – livezi și 266 ha – pășuni. Bonitatea medie a solului este de 66 grad/ha.

Activitățile economice se desfășoară în 38 întreprinderi dintre care 21 sunt conduse de femei. De asemenea, în comună sunt înregistrate circa 111 gospodării țărănești.

Problemele principale ale mediului de afaceri se rezumă la:

- posibilități restrânse de acces la piețe externe și produse necompetitive;
- politicile de asistență socială stimulatorii de neactivitate economică, pentru tineri și persoane în vârstă aptă de muncă;
- nivelul redus al investițiilor;
- puterea investițională scăzută a micilor întreprinzători;
- lipsa capacității instituționale locale de promovare a potențialului existent și de atragere a investițiilor private în dezvoltarea economică locală;

- calitatea nesatisfăcătoare a infrastructurii fizice, utilităților și a infrastructurii de afaceri;
- accesul limitat la resurse financiare și condițiile defavorabile de creditare aplicate în sistemul financiar-bancar.

Comuna Coșnița dispune de mai multe oportunități de dezvoltare socio-economică, care în ultimii ani au început să fie valorificate cu succes. Printre acestea se numără:

- Existența programelor de finanțare adresate dezvoltării mediului economic și dezvoltării locale în general poate fi valorificată pentru susținerea antreprenoriatului local.
- Existența unui potențial local de dezvoltare a activităților agricole naturale (eco) de produse ecologice ar putea deveni un brand al localității.
- Un avantaj evident îl oferă buna amplasare geografică care deschide posibilități pentru comerțul regional și microregional (zonal).
- Pentru valorificarea patrimoniului local existent și dezvoltarea sectorului turistic la nivel local poate fi amenajată o zonă turistică în pe malul Nistrului.
- Constituirea Asociației băștinașilor din Coșnița creează premise pentru cooptarea resurselor financiare, a experienței și abilităților persoanelor plecate la muncă în dezvoltarea comunitară.
- Participarea la proiectele implementate în cadrul Regiunii de Dezvoltare Centru, a altor proiecte realizate de programe internaționale în Republica Moldova deschide pentru comună noi orizonturi de dezvoltare rurală.

În domeniul social există o serie de probleme care necesită soluționare urgentă. O parte din necesitățile locale pot fi asigurate prin atragerea de investiții, inclusiv prin motivarea și implicarea migranților de a investi în afaceri la locul de baștină. Cele mai acute nevoi sociale ale locuitorilor celor două localități ale comunei care pot deveni oportunități pentru afaceri sociale la locul de baștină au fost descrise de participanții la ședințele în focus grupuri desfășurate în lunile aprilie-mai 2018.

Oportunități de investiții. În perspectiva relansării activității economice locale, următoarele afaceri dispun de potențial de dezvoltare.

- Deschiderea fabricii de croitorie (saltele)
- Crearea serviciului de salubritate
- Dezvoltarea domeniului de prestare a serviciilor populației
- Reabilitarea pieții agroalimentare din sat, inclusiv cu laborator.
- Redeschiderea fabricii de conserve din localitate pentru procesarea și ambalarea produselor;
- Industria de prelucrare a pieilor
- Deschiderea unei tabere de odihnă
- Amenajarea unui port naval
- Lansarea unei unități de prelucrare a resurselor regenerabile
- Revitalizarea meșteșugurilor locale
- Deschiderea unităților de cazare și alimentație publică (agro-pensiuni) și valorificarea potențialului turistic al Bisericii din s. Pohrebea, insulelor de pe Nistru, taberelor de odihnă.
- Organizarea unui parc de agrement.

Sumar al egalității de gen în Coșnița:

Femeile migrante constituie 52 %, iar bărbații – 48 %. (din 780 persoane)

În comună sunt înregistrate circa 600 gospodării țărănești dintre care pe femei - 270 și pe bărbați 330. În total în gospodăriile țărănești sunt angajate 900 persoane, 500 din acestea sunt femei.

Sunt înregistrate 38 de întreprinderi individuale, dintre care pe femei - 8, pe bărbați - 30. În total în aceste întreprinderi sunt angajate 820 persoane, 540 din acestea sunt femei.

35 % persoane juridice conduse de femei acoperind domeniile comerț, învățământ preșcolar, odihnă și agrement. În unitățile de comerț sunt angajate 45 de persoane F-35 B-10.

În APL sunt angajate 12 persoane (F – 8, B - 4).

4 DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI EXISTENTE

4.1 Potențialul Uman și Migrația

Ca și în majoritatea absolută a comunităților din Republica Moldova în comuna Coșnița migrația a devenit o strategie de adaptare, care a permis gospodăriilor casnice suplinirea nevoilor în baza veniturilor provenite în urma plecării băștinașilor la munci peste hotare. În total în comuna Coșnița la 1 ianuarie 2018 erau atestate 3926 persoane economic active. Din acestea peste 780 localnici sau mai mult de 19 % din populația economic activă, completează rândurilor băștinașilor, care, ori pleacă frecvent la munci peste hotare, ori s-au stabilit deja cu traiul permanent în altă țară, dar se mai află la evidență în comuna Coșnița.

În total la loc de trai permanent sunt plecate circa 200 persoane. Cel mai des locuitorii pleacă peste hotare la lucru în perioadele de primăvară-vară, dacă se angajează la lucrări agricole, și în perioada vară-toamnă dacă lucrează la construcții.

Cele mia multe persoane plecate la munci peste hotare activează bărbații în domeniul construcțiilor, femeile -- în domeniul serviciilor de îngrijire a persoanelor în etate, munci agricole sezoniere, etc.

Ponderea femeilor în numărul celor plecați la munci peste hotare este de 52 %.

Cele mai solicitate țări de plecare a migranților din comuna Coșnița sunt:

Rusia 427 persoane, inclusiv 235 femei;

Italia 185 persoane, inclusiv 105 femei;

Germania 60 persoane, inclusiv 20 femei;

America: 48 persoane, inclusiv 25 femei;

Alte state: 60 persoane, inclusiv 20 femei;

Pentru următorii 3-5 ani tendințele se vor păstra, iar numărul celor care vor pleca peste hotare va fi stabil, dar va depinde de situația socio-economică din țară.

Conform bazei de date a migranților menținută de primărie în alte localități din Republica Moldova locuiesc permanent cel puțin 180 băștinași din comună.

Consecințele negative ale migrației pot fi observate în orice domeniu social-economic al comunei. În prezent în cele 2 localități ale comunei locuiesc 97 copii ai căror părinți sunt **ambii** plecați la munci. Acești copii sunt lăsați în grija bunelor sau rudelor apropiate. 260 copii locuiesc doar cu un singur părinte și multe ori au note mici la obiecte sau la purtare. De fapt crește o generație a copiilor de migranți educați în afara familiei, pe valori consumeriste, fără legături sufletești și apartenență de familie.

În comună sunt circa 64 bătrâni singuratici, fără rude apropiate sau ai căror copii au plecate din sat la munci peste hotare ori s-au stabilit în alte raioane ale Republicii Moldova. 25 din ei necesită îngrijiri speciale iar pe timp de iarnă duc lipsuri și frig în casele lor.

24 bărbați rămași la baștină după plecarea soțiilor au luat calea alcoolului, drogurilor și a desfrâului moral.

Cu toate acestea migrația are și consecințe pozitive datorită faptului că multe familii supraviețuiesc anume datorită câștigurilor obținute la munci sezoniere sau a remitențelor expediate acasă de migranți. Peste 300 familii din comună supraviețuiesc din surse provenite de la munci peste hotare. Bani veniți de peste hotare sunt utilizați în exclusivitate pentru consum curent, întreținere copii la școală sau universitate, reparație case, achitarea serviciilor comunale, a impozitelor și a altor

plăți inevitabile. Doar 10 % din remitențe sunt orientate spre inițierea sau întreținerea unui business de familie. Astfel în ultimii 5 ani în comună din banii câștigați peste hotare au fost inițiate următoarele afaceri de familie:

1. Frizerie
2. Sală de banchete
3. Servicii te taxi
4. Confeccionarea mobilei
5. Croitorie
6. Comerț

În afară de aceasta în comună există exemple de contribuții din partea migrantilor pentru soluționarea unor probleme ale localităților:

1. Construcția bisericii noi din s. Pohrebea
2. Achiziționarea clopotelor pentru Biserica din s. Coșnița
3. Construcția capelei la intrarea în cimitirul din s. Pohrebea
4. Reabilitarea unor porțiuni de drum

În același timp în comunitate au rămas destule persoane cu inițiativă care muncesc în diferite sectoare ale economiei naționale și care s-ar putea implica în dezvoltarea locală și care ar putea absorbi și utiliza investiții în cele mai importante domenii ale vieții social-economice ale comunității.

În prezent în comunitate activează câțiva agenți economici locali care asigură zeci de locuri de muncă și venituri de sute de mii de lei la bugetul local .

Printre acestea sunt:

Nr. d/o	Denumirea unității comerciale	Genul de activitate	Numele, prenumele conducătorului
✓	S.R.L „LUMINIȚA-N.S.V.”	Comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și produse din tutun.	Dicusar Aliona
✓	S.R.L „VLADIMA PRIM”.	Comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și produse din tutun.	Darmancev Dumitru
✓	S.C „Haine pentru toți”S.R.L.	Comerțul cu amănuntul îmbrăcăminte și încălțăminte.	Bronici Olga
✓	„Vicsial” SRL	Comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturilor alcoolice și produse din tutun.	Bulat Victor
✓	„Vianca-com” SRL (centru comercial-marchet)	Desfășurarea comerțului, prestarea serviciilor, comercializarea produselor alimentare și a băuturilor răcoritoare, berei	Tvicenco Corolina
✓	S.R.L „Țanțuc Grup”.	Comerțul cu amănuntul altor elemente din beton, ciment și ipsos, fabricarea de structuri și tîmplării metalice pentru construcție.	Țanțuc Vitalie
✓	P.S.V – „Pecotrans” S.R.L	Comercializarea cu produse pertoliere	Topchin

			SergiuSerghei
✓	SRL „Rusu AS Construct ” (magazin de construcții) S.C. „Dusalim –Grup” SRL	Comerțul cu amănuntul a materialelor de construcție și materialelor de uz casnic.	Rusu Andrei
✓	S.C. „Brădar-Top”SRL.	Comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și produse din tutun.	Bădărău Adrian
✓	S.R.L. „Slavana comerț”.	Comercializarea materialelor de construcție și mărfurilor industriale.	Tcaci Veceslav
✓	S.R.L. „BMO-grup”	Creșterea și comercializarea de porcine	Dumitru Velișco
✓	S.C. „VISRIA-COM” S.R.L.	Servicii și produse oferite de Orange.	Spinovschi Ion
✓	„MONSTERAX –GSG”SRL	Fabrica de conserve	Grîjancovschi Sergiu
✓	Î.M.”CENTRUL DE ODIHNĂ PENTRU COPII ȘI TINERET-PRIETENIA”	servicii de organizare a ceremoniilor (alimentație publică)	Torpan Nina
✓	SRL „Salt-Confort”	Producere saltelelor	Ozay Yalmaz

În cadrul discuțiilor în focus grupul persoanelor aflate la munci peste hotare au fost identificate un șir de probleme și doleanțe ale acestora în raport cu autoritățile publice locale.

În special au fost menționate:

- Insuficiența informației despre activitățile curente și de perspectivă ale primăriei și consiliului local. Migranții nu cunosc cu ce se ocupă autoritățile publice și de aceea nu pot și nu știu cum ar putea să se implice în soluționarea problemelor comunității.
- Insuficiența informației despre oportunitățile de investire a capitalului în afaceri locale, care ar putea fi inițiate de băștinași, precum și despre cadrul legal în domeniul antreprenoriatului local. Migranții au temeri că banii investiți în afacerile din sat ar putea fi pierduți datorită birocrăției și fluidității legislației naționale și a reglementărilor locale în domeniul afacerilor.
- Lipsa informației despre programele de stat și cele internaționale de susținere a business-ului mic și mijlociu, în special în mediul rural. Insuficiența unor astfel de programe cât și dificultățile în procesul de accesare a fondurilor de asemenea este un impediment pentru dezvoltarea afacerilor de către migranți.
- Nivel scăzut de organizare a băștinașilor aflați peste hotare. Nu fiecare din ei are posibilitatea de a face legătură cu diaspora și de a participa la activitățile desfășurate de asociațiile diasporale din țările de destinație. Lipsa unor asociații ale băștinașilor în localitățile lor de origine de asemenea este un impediment pentru o mai bună conlucrare a loc cu autoritățile locale și o sinergie a eforturilor în realizarea unor proiecte social-economice comune.

Primăria comunei Coșnița a întreprins un șir de măsuri pentru asigurarea gestionării eficiente a proceselor migraționale în scopul dezvoltării durabile a comunității, minimizarea efectelor nedorite ale migrației, reducerea migrației iregulare, ajustarea politicilor publice locale la strategiile naționale în domeniu.

Prin dispoziția nr. 31 din 12 martie, curent, primarul comunei a numit o persoană responsabilă de coordonarea activităților specifice proceselor de migrație, a instituit grupul local de lucru privind

implementarea activităților din cadrul proiectului "Migrație și Dezvoltare Locală" și grupul local de inițiativă pentru planificarea locală și priorizarea proiectului co-finanțat în cadrul MiDL.

În prezent din inițiativa primăriei în comunitate a fost creată Asociația băștinașilor plecați din comuna Coșnița și deschisă o pagină de FB a asociației în care sunt plasate informații utile pentru băștinașii de pretutindeni.

Odată cu constituirea Asociației băștinașilor s-a stabilit o colaborare fructuoasă cu băștinașii care locuiesc în Chișinău cât și în alte localități.

Printre aceștia sunt:

Petru Soltan – Academician, om emerit al Republicii Moldova;

Ivan Soltan – Doctor habilitat în filosofie;

Anatolie Zolotcov – Viceministrul Dezvoltării regionale și Construcțiilor;

Tatiana Ceban – Solistă în cadrul trupei „Milenium”.

Unii din ei au devenit fondatorii acestei asociații și actorii ideilor de dezvoltare economică a localității.

4.2 Dezvoltarea Economică

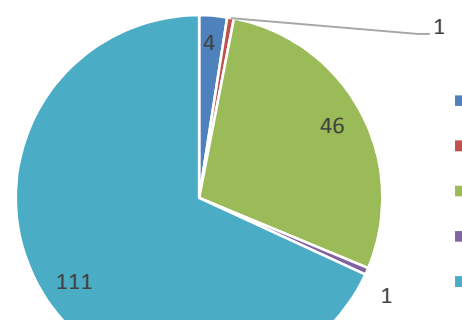
Structura economiei locale.

Sectorul economic al comunei în anul 2018 este reprezentat de 638 de agenți economici, dintre care 96% întreprinderi cu drept de persoane fizice, unde gospodăriile țărănești dețin o pondere de 95% (Figura 1).

Economia localității este

Agenți economici	Total
Total:	59
ÎI	4
Cooperativă consum	1
SRL	46
ÎM	1
G?	111
Patentă	10

Figura 1. Forma organizatorică

axată pe câteva sectoare: agricultura, comerțul și prestările de servicii. În sectorul agrar sunt înregistrate 111 de gospodării țărănești, care dețin preponderent suprafețe de pînă la 5 ha. Datorită Programului Compact, finanțat de Guvernul SUA prin Corporația Provocările Mileniului (cca 14 mln. de dolari) la nivel local GȚ pot practica o agricultură performantă, independentă de condițiile climaterice. Prin intermediul Programului sistemul de irigare pe o suprafață de cca 2400 ha de teren agricol a fost renovat. La nivel local mai activează 5 agenți economici agricoli, ce dețin suprafețe mai mare de 50 ha cu 227 persoane angajate la sezon, inclusiv 58 % femei, (SRL „Monsterax GSG” - 589,79 ha cu 139 angajați, inclusiv 57% sezonier, SRL „ Levobaciu” - 584,93 ha (26 de persoane angajate), SRL „Coșniagro” - 112,41 ha (10 angajați), SRL „Agro- Prima” - 129,5 ha (12 angajați) și SRL „AgrodarEco” - 70,98 ha (40 persoane).

O altă activitate tradițională a localnicilor constituie creșterea bovinelor și porcinelor, ovinelor și caprinelor (peste 600 capete). În localitate activează o fermă modernă: de porci și iepuri. Crescătoria de porci (3500 de capete) funcționează la standarde europene (utilaje din Germania și Olanda) și este gestionată de compania BMO Group din Germania. Ferma de iepuri (cca 250 de iepuri) reprezintă oportunitatea oferită de proiectul implementat de Caritas Republica Ceha, AO “ProRuralInvest” și finanțat de Uniunea Europeană, co-finanțat de Cooperarea Ceha pentru Dezvoltare în cadrul proiectului “Suport în utilizarea remitentelor pentru crearea a noi afaceri și noi locuri de munca”. Industria de prelucrare a pieilor nu este prezentă.

Comerțul reprezintă un alt domeniu dominant la nivel local și este realizat în 20 unități de comerț cu ridicata și amănuntul a produselor alimentare sau industriale. Locuitorii comunei beneficiază de diverse serviciile prestate la nivel local: birou de traduceri, atelier de croitorie, proiectări topografie și arhitectura, servicii IT, servicii de contabilitate, servicii taxi, prelucrarea metalului, proiectări energia electrică.

În 2013, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, în cadrul Programului „Stimularea Economică în Zonele Rurale” pe malul stâng al Nistrului a fost creat Incubatorul de afaceri din Raionul Dubăsari (IARD) cu o suprafață de 1026 m². Scopul incubatorului este crearea unui mediu de afaceri favorabil dezvoltării și creșterii sectorului IMM, instruire și servicii de consultanță și informare în afaceri, reprezentarea micului business în relații cu factorii de decizie și facilitarea accesului IMM-urilor la sursele de finanțare, etc.. În cadrul Incubatorului activează 10 întreprinderi.

Cartea de vizită a localității Coșnița constituie ciclismul, cetățenii de onoare (Soltan Ivan - doctor habilitat în filozofie, Zolotcov Anatolie – doctor în știință tehnică, Balan Gheorghe – Vice Prim Ministru, Ministru reintegrării al RM) și 3 monumente cu valoare de patrimoniu și de peisaj (Gorganul și Biserica din satul Pohrebea, 15 stejari seculari pedunculați). *Parteneriate economice* cu comunitățile vecine (CIC) și lanțuri valorice (*clustere*) de producători – procesatori – comercianți nu sunt înregistrate, deși există potențial.

Specificul activității economice în zona de securitate își pune amprenta pe nivelul de dezvoltare economică a localității. De mai mulți ani, agricultorii din localitate întâmpină multiple probleme în prelucrarea terenurilor aflate după traseul Rîbnița - Tiraspol.

Forța de muncă. Populația în vîrstă aptă de muncă constituie 3926 persoane sau 87% din populația stabilă, din care 53% femei. Conform datelor prezentate ponderea **șomerilor** la nivel local este de 1200 sau circa 30% din populația în vîrstă aptă de muncă sau 19% total populație, inclusiv 680 femei. Falimentarea fabricii de conserve a dus la creșterea bruscă a numărului de șomeri în comună. La OFM în 2015, erau înregistrați 136 șomeri. Peste hotarele țării sunt plecați circa 780 migranți sau 19,8% din populația economic activă.

Potențial local. Terenuri. Fondul funciar al localității este de 4407,2 ha, dintre care proprietate publică de stat constituie 8%, privată – 74% și teritoriale – 18%. Terenurile agricole dețin 66% din fondul funciar, cu o medie ponderată de bonitate de 70 puncte (**Tabel 3**). APL nu dispune de rezervă de teren prevăzută pentru necesitățile sociale ale localității, terenuri spre valorificare sau în construcție.

Valoarea terenurilor variază în dependență de destinația terenului: agricol sau sub construcție și amplasament: în intravilan sau extravilan. Pentru investiții în localitate este disponibil spațiul fostei fabrici de conserve din Coșnița (circa 2 ha de teren și spații cu suprafața de peste 5000 m²). Date cu privire la *tranzacțiile imobiliare și funciare* efectuate în perioada 2011-2015 primăria nu dispune, deoarece acestea reprezintă preocupările proprietarilor.

Tabel 3. Fondul funciar la sfârșitul anului 2017, ha

Total	Intravilan	Terenuri agricole, inclusiv:				Pășuni /fânețe	Păduri	Râuri, lacuri, bazine
		Teren arabil	Plantații multianuale, inclusiv:					
			Total	vii	livezi			
4407,2	589,18	2288,9	616,7	589	27,7	266	122,03	242,52

Sursa: Primăria Coșnița, 2018

Resurse naturale. Fondul silvic al localității, întins pe două niveluri de altitudine deasupra nivelului mării, constituie 122,03 ha și este predominant în temei de stejari de 200 - 260 de ani (cam cîte 20 - 40 la fiecare ha), unii ajungînd la o grosime de 90 - 165 cm, și înălțimea de 25-31 m, dar și de sălcii, plopi albi, arțari ș. a. Bogățiile subterane ale satului sunt reprezentate prin resurse de lut și nisip, care sunt folosite în construcția caselor. Satul dispune de o carieră de lut și nisip care în prezent este puțin exploatată și este mai mult utilizată pentru depozitarea gunoierului.

Pe teritoriul satului curge râul Nistru pe o lungime de peste 11 km, ce deține o zonă de protecție cu lățimea maximă de 500 m. În acest perimetru potrivit legislației (Legea Nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor, râurilor și bazinelor de apă) se instituie un regim special de protecție de reglementare a activităților gospodărești ale omului, adică aratul adânc al solului, pășunatul animalelor, amenajarea campingurilor neorganizate. În prezent nu sunt clar delimitate zonele de protecție a râului pentru sectorul localității și nu există linii de demarcație a teritoriului protejat. Pe Nistru sunt două insule care reprezintă zone protejate, dar datorită condițiilor favorabile localnicii practică pășunatul.

Patrimoniul istoric și de atracție a turiștilor reprezintă 3 monumente cu valoare de patrimoniu și de peisaj: Gorganul din s. Pohrebea (morminte scitice datate din sec. IV-III î.Hr, în care de obicei erau înmormântați căpetenii de triburi împreună cu averea lor: lingouri și obiecte de aur, Colanul de aur), Biserica Sf. Alexei din s. Pohrebea construită în 1912 (monumentul face parte din Registrul monumentelor, protejate de stat, aprobate de hotărârea Parlamentului nr. 1531 – XII din 22.06.1993, dar localitatea nu dispune de resurse pentru reconstrucția ei.) și 15 stejari seculari pedunculăți atestați în Registrul ariilor naturale protejate de stat aprobat prin Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr. 1538-XIII din 25.02.98. Tabăra de odihnă pentru copii și tineret „Prietenia” reprezintă o altă locație cu potențial turistic ce necesită a fi dezvoltată. Alte locații de cazare turistică (hoteluri, pensiuni) deocamdată nu există.

Conectivitate și acces la piețele de desfacere. Cele mai importante *piețe* sunt amplasate la 35 km (Chișinău), piața locală necesită a fi revitalizată. Comuna este amplasată la 3 km de traseul internațional M14 (Odesa - Tiraspol - Dubăsari - Camenca - Vinița) și M21 (Huși – Chișinău – Dubăsari – Kirovograd - Kiev), ceea ce îi deschide largi oportunități de comerț regional. *Infrastructura locală de drumuri* are o lungime de 45 km, dintre care 17 km sau 38% cu îmbrăcăminte rigidă. Starea drumurilor auto este nesatisfăcătoare, majoritatea din ele necesită reparație și reconstrucție, fiind parțial renovată în ultimii 3 ani (9 km). Localitatea este acoperită de serviciile de telefonie fixă și mobilă, inclusiv conexiune Internet a tuturor operatorilor de rețea: Moldtelecom sau operatori privați.

Politici economice locale și instituții de suport. În cadrul primăriei nu există un *specialist pe domeniul economic și atragere a investițiilor*. Consiliul local nu a stabilit *facilități și scutiri* de impozite și taxe pentru anumite categorii de antreprenori, dar la nivel național au fost aprobate câteva acte normative ce stabilesc politici de susținere a dezvoltării economice locale. Astfel, prin Legea nr. 39 - XVI din 2 martie 2006 privind instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a activității de întreprinzător desfășurate în localitățile din stînga Nistrului ale raionului Dubăsari, prin derogare de la prevederile Codului fiscal și ale altor acte legislative, legea stabilește instituirea unor măsuri suplimentare de susținere de către stat a activității de întreprinzător desfășurate în zonă, precum și obligațiile pe care persoanele fizice și juridice trebuie să și le asume pentru a beneficia de înlesniri. Prin art. 1 a legii a fost stabilită crearea pe teritoriile în hotarele administrativ - teritoriale ale comunelor Cocieri (satele Cocieri și Vasilevca), Corjova (satele Corjova și Mahala), Coșnița (satele Coșnița și Pohrebea), Molovata Noua (satele Molovata Nouă și Roghi), ale satelor Doroțcaia și Pîrîta din raionul Dubăsari zona de susținere a dezvoltării social -economice, cu regim preferențial, denumită zonă economică.

Conform art. 3 din Lege persoanele fizice și juridice rezidente ale zonei economice au dreptul la scutire integrală la: (i) taxa pentru înregistrarea de stat a întreprinderii, precum și pentru operarea modificărilor în actele de constituire; (ii) taxa pentru eliberarea și reperfectarea licențelor pentru toate genurile de activități supuse licențierii. Prin același articol deținătorii de terenuri agricole situate după traseul Rîbnița - Tiraspol, în cazul limitării accesului la aceste terenuri, pînă la înlăturarea consecințelor limitării referitor la terenurile menționate, se scutesc de: a) plata impozitului funciar; b) plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii; c) plata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. Deținătorilor de terenuri agricole situate după traseul Rîbnița -Tiraspol, în cazul

limitării accesului la aceste terenuri, pînă la înlăturarea consecințelor limitării referitor la terenurile menționate, li se stabilește un ajutor de șomaj sau alocație pentru integrare sau reintegrare profesională.

De asemenea, prin derogare de la anexa nr. 2 la Legea nr. 1380 - XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, taxa pentru procedurile vamale pentru mărfurile produse și serviciile prestate în zona economică se percepe în mărime de 50% din cuantumul taxei stabilite.

În 2015 veniturile totale executate ale bugetului local au constituit 17082,23 mii lei, dintre care 3581,3 mii lei sau 20,9 % constituie veniturile proprii, formate din: impozitul pe proprietate (funciar și pe bunurile imobiliare) – 14,3%; taxele locale – 3,1% și alte taxe și impozite – 3,5%.

La nivel local nu există deocamdată un consiliu economic sau alte structuri neformale ale oamenilor de afaceri.

În localități tradițional este organizat Hramului Satului – unul din puținele evenimente de promovare a imaginii localității.

4.3 Dezvoltarea Socială

Beneficiarii direcți ai infrastructurii comunitare – gaze naturale, apă potabilă, salubritate, canalizare - sunt persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, femeile și copiii, care petrec o bună parte a timpului lor acasă, se folosesc de apă, canalizare și sunt implicați în pregătirea mâncării. În cazul în care aceste condiții nu vor fi asigurate în mod adecvat și suficient, aceste grupuri vor fi nevoite de a apela mai des la sistemul de sănătate care va necesita costuri suplimentare, transport și timp. Astfel aceste responsabilități de asigurare a sănătății va reveni femeilor, care sunt deseori responsabilele primare pentru copii, persoane în etate, sau persoane cu dizabilități. Prin urmare dezvoltarea infrastructurii comunitare de utilitate publică are un impact direct asupra egalității de gen și asigurării drepturilor omului.

În comuna Coșnița serviciile medicale sunt asigurate de instituția Centrul medicilor de familie. În instituție activează 4 medici de familie. Anterior în localitate a funcționat și un ambulaotr, care actualmente nu mai funcționează. Medicii practică și vizite la domiciliu pentru a consulta bolnavii, serviciu realizat în adresa persoanelor cu dizabilități și celor de vârstă înaintată.

Cele mai vulnerabile categorii ale populației sunt **persoanele cu dizabilități, persoanele în etate, familiile monoparentale și cu mulți copii, minoritățile etnice.**

Tabel 4. Categoriile dezavantajate ale populației

	Total	Femei	Bărbați	Copii
1.1 Persoanele cu dizabilități inclusiv	272	132	119	21
# Persoanele cu dizabilități severe (grupa I)	41	22	18	6
# Persoane țintuite la pat (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)	25	14	10	1
1.2 Persoane în etate (peste 60 ani)	870	470	400	-
# inclusiv persoanele în etate singurate	64	28	36	
1.3 Membrii familiilor cu 3 și mai mulți copii	276	61	40	175
1.4 Membrii familiilor social vulnerabile	360	160	142	58
1.5 Copii plasați în instituții de stat	3	-	-	3
1.6 Familii cu copii lăsați în grija rudelor, statului	29	-	-	-
1.7 Minori delincvenți	5	-	-	-

Sursa: Primăria Coșnița

Principalele probleme ale grupurilor vulnerabile.

În comună sunt 272 de **persoane cu dezabilități**, inclusiv 41 cu dezabilități grave care nu pot supraviețui fără ajutorul extern. Cu toate acestea instituțiile publice și cele private încă n-au asigurat condițiile necesare pentru deplasarea și accesul acestor persoane la serviciile publice (gimnaziul, liceu, grădinițele, oficiul poștal, centrul medicilor de familie) atât pentru persoanele cu dizabilități cât și pentru persoanele în etate și femeile cu copii mici în carucior.

Persoanele cu dizabilități grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern) ar trebui să aibă aceleași posibilități ca alți cetățeni din localitate. Persoanele cu dizabilități se confruntă cu problema ce ține de lipsa unui transport social pentru deplasarea la instituțiile care oferă servicii sociale.

Multe din persoanele cu dezabilități și cele în etate care manifestă activism social și economic ar putea fi ajutate să se încadreze în anumite activități productive prin crearea condițiilor pentru deschiderea unor ateliere de croitorie, reparație încălțăminte, GSM-urilor etc.

Persoanele în etate reprezintă circa 14,5% din populația localității. Principala problemă cu care se confruntă aceste persoane este lipsa unor magazine sociale și nivelul redus al pensiei. În localitate nu există azil de bătrâni dar funcționează o cantină socială de tip familial care este un sprijin pentru bătrânii singuratici și cu mobilitate scăzută.

Familii cu mai mulți copii și cele monoparentale. În comuna Coșnița nu există sistem de reduceri la taxele școlare pentru familii cu mulți copii și cele cu un părinte. Sunt insuficiente locurile de joacă și agrement și parcurilor pentru copii și adulți. Tptpdată în satul Coșnița activează o Școală de arte care la decizia Consiliului local poate acorda facilități pentru copii din familii social vulnerabile.

O altă categorie vulnerabilă de populație o constituie **copiii a căror unul sau ambii părinți sunt plecați peste hotare**. În cele 2 localități ale comunei locuiesc 97 copii ai căror părinți sunt plecați la munci (55 băieți, 42 fete). Acești copii sunt lăsați în grija bunelor sau rudelor apropiate. 260 copii locuiesc doar cu un singur părinte și de multe ori au note mici la obiecte sau la purtare. De fapt crește o generație a copiilor de migranți educați în afara familiei, pe valori consumeriste, fără legături sufletești și apartenență de familie.

Principalul sprijin pe care îl asigură APL este informarea persoanelor înainte de plecare cu privire la necesitatea instituirii tutelei și lăsarea copiilor în grija unor persoane apropiate (rude de gradul I și II). Deasemenea, în instituțiile educaționale se duce evidența acestor copii și la apariția problemelor sunt semnalati tutorii și părinții.

Un grup vulnerabil existent în localitate sunt și **victimele violenței domestice**. O informație foarte clară asupra situației în domeniul violenței domestice în localitate nu există. Conform datelor polițistului de sector în anul 2015 au fost înregistrate 4 cazuri de violență domestică. Multe cazuri însă rămân a fi neînregistrate din cauza neadresării persoanelor la timp. La moment primăria Comunei a inițiat procesul de atragere a surselor financiare pentru crearea unui azi temporar adresat victimelor violenței domestice iar în cadrul instituțiilor educaționale se discută mai des despre aceste subiecte.

Oportunități/măsuri pentru redresarea situației drepturilor omului și egalității de gen:

- Crearea unui centru pentru persoanele în etate ar contribui la crearea locurilor de muncă pentru mai multe persoane din localitate.
- Primăria și agenții economici urmează să creeze condiții rezonabile inițial pentru clădirile noi construite după care cele în reparație – pante, praguri, altele – atât pentru persoanele cu dizabilități cât și pentru persoanele în etate, femei cu copii mici în carucior.
- Pentru creșterea toleranței față de persoanele cu dizabilități primăria și instituțiile urmează să depună eforturi suplimentare la implicarea acestora în diverse evenimente organizate de primărie, lecții, discuții publice cu exemple pozitive ale acestor persoane în alte localități.

4.4 Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale

Comuna Coșnița este amplasată avantajos față de **infrastructura de transport**. Comuna face parte din componența raionului Dubăsari și este localitatea de reședință a raionului situat la 30 km de capitala Republicii Moldova mun. Chișinău, (conexiune aeroport și cale ferată) și aproximativ 130 km de punctul de trecere a frontierei (Leușeni-Albița).

Comuna este amplasată la 3 km de traseul internațional M14 (Odesa - Tiraspol - Dubăsari - Camenca - Vinița) și M21 (Huși – Chișinău – Dubăsari – Kirovograd - Kiev), ceea ce îi deschide largi oportunități de comerț regional. Infrastructura locală de drumuri are o lungime de 45 km, dintre care 17 km sau 38% cu îmbrăcăminte rigidă. Starea drumurilor auto este nesatisfăcătoare, majoritatea din ele necesită reparație și reconstrucție, fiind parțial renovată în ultimii 3 ani (9 km). Localitatea este acoperită de serviciile de telefonie fixă și mobilă, inclusiv conexiune Internet a tuturor operatorilor de rețea: Moldtelecom sau operatori privați.

Localitatea încă nu dispune de o **întreprindere comunală municipală** pentru organizarea gestiunii serviciilor comunale. Fondarea unei astfel de entități rămâne a fi o restanță pentru perioada imediat următoare.

Peste 70 % din gospodării sunt conectate la rețeaua de apeduct, iar 66 % la sistemul de alimentare centralizat cu **gaze naturale**.

Tabelul 5: Indicatori de dezvoltare

Indicator	2018	2022
Nr. de întreprinderi	638	656
Nr. de salariați (angajați oficial)	900	1400
Nr. de întreprinderi noi create	2	18
Salariul mediu pe economie (estimativ)	3000	5000
Șomeri	19% din populație	10% din populație
Migrația forței de muncă spre alte orașe / sate sau peste hotare	8% locuitori	5% din populație
Parteneriate publice-publice sau publice – private	0	1
Volumul investițiilor, inclusiv remitențe atrase în localitate	0,9 mln. lei	7 mln. lei
Tradiții locale revitalizate: împletitul în paie, cojocărit, lucrul cu lemnul, etc.	0	3
Crescătorii de animale, păsări	2	4
Pepeniere pentru creșterea materialului săditor	0	1
Întreprinderi de prelucrare a producției agricole	0	2
Lungimea drumurilor de acces ce necesită reparații capitale	50%	35%
Acoperirea cu servicii de apeduct, gospodării	70%	90%
Acoperirea cu servicii de canalizare și colectare a apelor uzate, gospodării	10%	20%
Acoperirea cu serviciu de salubritate, gospodării	0%	40%
Acoperirea cu gaze naturale, gospodării	56%	70%
Instalații producătoare de energie din surse regenerabile, inclusiv instalații solare și de utilizare a biomasei în scopuri energetice (reziduuri agricole, lemne, etc.)	0	4
Pensiuni turistice agricole rurale	0	3
Asociații de afaceri	0	1

Indicator	2018	2022
Buget local	21 mln lei	22 mln lei
Venituri proprii în bugetul local	4 mln lei	5,5 mln lei

Echiparea teritoriului și calitatea locuirii. În localitate sunt înregistrate 2548 case cu o suprafață de 120149 m², dintre care cca 1% din gospodării sunt părăsite de mai mult de un an. Numărul familiilor din localitate constituie 2440, inclusiv 360 persoane locuiesc în familii social-vulnerabile. Aproximativ 70% din gospodării sunt conectate la rețeaua de apeduct și 10% la canalizare (2 stații de epurare). Lungimea apeductului în localitate este de 2,5 km (gestionar ONG "Izvoară" din 2005), iar lungimea rețelei de canalizare de 1 km (conectată la fabrica de conservă) este în stare nesatisfăcătoare. La nivel local sunt 700 de fântâni de mină, dintre care 79% sunt utilizate ca sursă de apă potabilă. La sistemul de alimentare centralizat cu gaze naturale sunt conectați 76% din gospodării. Serviciul de salubritate nu este instituit, dar gestionarea deșeurilor reprezintă o problemă locală. Primăria gestionează neautorizat două suprafețe de teren amenajate pentru gunoiști. Pe lângă aceste gunoiști în localitate mai sunt atestate în mod arbitrar cel puțin 4 locuri unde localnicii aruncă gunoiul. Chiar dacă localitatea este amplasată pe malul râului Nistru, instalații producătoare de energie din surse regenerabile, inclusiv instalații solare și de utilizare a biomasei în scopuri energetice (reziduuri agricole, lemne, etc.) lipsesc.

4.5 Management Administrativ și Oportunități de Cooperare Intercomunitară

APL Coșnița activează într-un cadru regulator local adecvat ceea ce-i permite să atingă performanțele necesare proprii unei bune guvernări.

În același timp resursele umane, financiare și materiale existente în UAT nu acoperă nevoile APL și nu asigură realizarea deplină a tuturor competențelor și atribuțiilor legal atribuite.

Autoritățile publice locale de la Coșnița nu asigură o bună parte a domeniilor proprii APL conform Legii 435/2006.

În UAT sunt utilizate instrumente de integrare a dimensiunii de gen în activitatea APL, precum și de abilitare a grupurilor sociale vulnerabile din comunitate.

În perioada 2015 – 2018 3 angajați ai APL Coșnița, inclusiv 2 femei au beneficiat de cursuri de dezvoltare profesională în domeniul său de specializare.

În primărie există și sunt utilizate acte normative care reglementează activitatea de consultare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor, conform Legii privind transparența în procesul decizional. În prezent primăria dispune de capacitatea tehnică corespunzătoare pentru a realiza audieri, dezbateri publice și consultări cu cetățenii în probleme locale de interes deosebit.

În structura bugetului local predomină transferurile din bugetul de stat, orientate pentru un număr limitat de acțiuni (asigurarea instituțiilor publice, unele acțiuni sociale). Veniturile proprii acoperă doar 20,9 % din necesitățile comunității.

Primăria Coșnița a început să practice elaborarea și gestionarea bugetelor în bază de programe și în mod participativ.

Factorii de decizie din APL Coșnița nu cunosc și nu aplică modalitățile de analiză a impactului de gen în procesul de elaborare și executare a bugetului local.

Primăria Coșnița manifestă un activism sporit în atragerea fondurilor extrabugetare prin scriere de proiecte însă nu dispune de un specialist dedicat domeniului de management al proiect, această activitate fiind pusă în sarcină primarului, viceprimarului și șefilor instituțiilor publice din localitate.

Amplasarea geografică este favorabilă cooperării cu localitățile învecinate Pîrîta, Doroțcaia, Vadul lui Vodă. Toate localitățile sunt conectate prin drumuri de importanță republicană și raională.

Conexiunea dintre localități se asigură prin rutele comune de transport de pasageri. Localitățile vecine dețin separat gunoiști istorice neautorizate, apeducte și sisteme de iluminare proprii.

Potențial și resurse comune. Toate localitățile au un potențial natural comun bogat și diversificat. Cu fișii forestiere, acces la râul Nistru, vaste terenuri agricole. Cu toate acestea o bună parte din terenurile agricole rămân a fi inaccesibile din cauza restricțiilor impuse de autoritățile neconstituționale de la Tiraspol ca urmare a războiului de pe Nistru din 1992 iar terenurile rămase sunt deosebit de fragmentate pentru a dispune de un randament avantajos la prelucrare.

Aspectele atractivității comunității. Comuna Coșnița este atractivă pentru localitățile proxime prin amplasarea favorabilă față de râul Nistru, relieful de câmpie al satului Coșnița care este mai atractiv pentru construcțiile edilitare, accesul la instituțiile statului amplasate în localitate ca urmare a stabilirii aici a centrului raional.

Atractivă pentru vecini rămîne a fi piața agricolă, care tinde a fi una dintre cele mai mari piețe din localitățile din zonă.

Deși între autoritățile locale din zonă există o o bună colegialitate, pînă acum nu au fost înregistrate acțiuni de cooperare intercomunitare oficiale.

Pe agenda publică a APL Coșnița sunt următoarele idei de proiecte bazate pe cooperarea intercomunitară:

- Crearea unui sistem comun de evacuare, stocare și prelucrare a deșeurilor menajere.
- Dezvoltarea în comun în domeniul atractivității turismului.

4.6 Probleme prioritare de rezolvat pînă în 2022

Evaluarea complexă a situației existente și dezbateră diagnosticului cu Grupul Local de Inițiativă au evidențiat următoarele 23 cele mai presante și prioritare probleme ale comunei Coșnița, care necesită a fi rezolvate pînă la sfârșitul anului 2022:

- Lipsa accesului la terenurile aflate după traseul Rîbnița-Tiraspol.
- Lipsa stațiilor de așteptare a transportului public.
- Lipsa serviciului de salubritate în localitățile comunei.
- Numărul limitat de fîntîni arteziene conectate la rețeaua de apeduct pentru asigurarea unui serviciu stabil de aprovizionare cu apă.
- Lipsa pavilioanelor și împrejmuirea deteriorată la grădinița de copii Nr. 2.
- Imposibilitatea instituționalizării tuturor copiilor în grădinițe din lipsă de spațiu.
- Drumurile locale în cartierele nou formate sunt impracticabile pe timp de ploaie.
- Amenajarea pieței agroalimentare din Coșnița.
- Lipsa condițiilor de a se încadra în câmpul muncii pentru persoanele cu dezabilități care sunt în capacitate de muncă.
- Lipsa infrastructurii turistice pentru dezvoltarea turismului rural.
- Lipsa indicatoarelor de limitare a vitezei de circulație rutieră și a denumirilor de străzi cu numerele caselor.
- Existența fântânilor părăsite care prezintă pericol pentru securitatea populației.
- Lipsa unui azil temporar pentru victimele violenței în familie.
- Lipsa unui punct comun de colectare a donațiilor voluntare.
- Rețeaua redusă de canalizare concomitent cu starea degradată a acesteia.
- Nivel scăzut de iluminare stradală.
- Spațiu redus a terenurilor destinate agrementului și odihnei pentru copii și persoane vârstnice.
- Bătrânii solitari și copiii rămași fără îngrijire părintească nu dispun de un centru de plasament.
- Lipsa unui transport social, care ar permite deplasarea copiilor și persoanelor în etate la serviciile publice din cadrul localității și centrului raional.

- Acoperirea redusă a cantinei sociale și a grupurilor mobile pentru transportarea pachetelor alimentare la bătrânii singuratici și ținuiți la pat.
- Lipsa unor magazine sociale de unde bătrânii să poată procura haine și produse alimentare la prețuri reduse.
- Lucrătorii și asistenții sociali nu sunt asigurați cu transport de serviciu în special pe timp de iarnă.
- Lipsa unui club al seniorilor pentru persoanele în etate.
- Lipsa unei spălătorii comunale care ar oferi servicii cu înlesniri persoanelor din categoriile cele mai vulnerabile.
- Lipsa condițiilor de spitalizare staționare.

4.7 Analiza SWOT

Avantaje	Oportunități
<ul style="list-style-type: none"> • Statut de centru raional • Amplasarea geografică favorabilă cooperării cu localitățile învecinate Pohrebea, Pîrîta, Doroțcaia, Vadul lui Vodă • Potențial uman calificat disponibil pentru angajare în câmpul muncii • Activitatea economică relativ diversificată • Resurse funciare bogate • Patrimoniul public și spații libere disponibile pentru investiții • Suprafețe considerabile de terenuri agricole • Bonitatea înaltă a terenurilor agricole • Posibilități de dezvoltare a agriculturii și turismului • Infrastructură de bază relativ bine conservată și dezvoltată • Resurse naturale pentru promovarea turismului 	<ul style="list-style-type: none"> • Soluționarea conflictului transnistrean • Lichidarea barierelor de accesul al teritoriile de peste traseul Tiraspol - Rîbnița • Lichidarea posturilor vamale interne existente • Deschiderea oportunităților de comerț transfrontalier • Menținerea politicilor de facilități și scutiri de impozite • Sporirea capacității de atragere a investițiilor • Lanțuri valorice (clustere) de producători – procesatori – comercianți • Dezvoltarea infrastructurii locale de utilități publice (drum, apă, canalizare, energie electrică)
Dezavantaje	Pericole
<ul style="list-style-type: none"> • Conflictul transnistrean periclitează cooperarea teritorială la nivel de zonă • Restricționarea circulației capitalului, persoanelor și serviciilor • Restricții la utilizarea terenurilor de peste traseul Tiraspol - Grigoropol - Rîbnița • Falimentarea fabricii de conserve • Risc mare pentru potențialii investitori; • Condiții defavorabile de creditare • Acces limitat la piețele de desfacere externe • Infrastructura de utilități cu anumite 	<ul style="list-style-type: none"> • Calamități naturale • Migrația forței de muncă calificate • Instabilitatea economică și politică în regiune • Izolarea socio-economică și politică a comunei • Abrogarea politicilor de facilități și scutiri de impozite, majorarea impozitelor • Politici fiscale nestimulatorii pentru dezvoltare a afacerilor • Abținerea investitorilor locali și străini de a

deficiențe	investi în zona de conflict
<ul style="list-style-type: none"> Resurse energetice scumpe și nesigure 	<ul style="list-style-type: none"> Provocări permanente din partea autorităților separatiste Reactivarea acțiunilor militare în zonă

5 OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI

5.1 Viziunea "Coșnița - 2022"

Noi, administrația publică locală din comuna Coșnița, în cooperare cu mediul de afaceri, instituțiile publice, toți cetățenii din localitate, considerăm că, dacă ne vom consolida și acționa ca o comunitate unită și solidară, putem să reușim să dinamizăm dezvoltarea satului, astfel încât până în anul 2022 comuna Coșnița să devină cea mai dinamică localitate rurală de pe platou.

Către anul 2022, comuna Coșnița va reuși să treacă la o nouă etapă de dezvoltare locală, determinată de o învioreare vizibilă a activităților economice din localitate, crearea noilor locuri de muncă cu salarii destoinice, îmbunătățirea calității serviciilor publice și infrastructurii locale, precum și diminuarea fluxurilor migraționiste din localitate.

Comuna Coșnița este un centru de dezvoltare și promovare a pomiculturii și legumiculturii cu o industrie de prelucrare a produselor agricole bine dezvoltată cu o industrie locală în creștere, business mic și mijlociu activ, prosper și durabil.

Atât bărbații cât și femeile localităților din cadrul comunei au acces la servicii publice calitative, permanente, eficiente și accesibile pentru toate categoriile de cetățeni.

Autoritățile publice din comună sunt APL eficiente, transparente, exigente, deschise și axate pe nevoile cetățenilor.

Pentru atingerea dezideratului dorit, europenizarea comunei Coșnița va fi subordonată următoarelor obiective de dezvoltare:

Obiective generale	Obiective specifice:
OG I: Valorificarea potențialului uman din localitate și implicarea nemijlocită atât a femeilor cât și a bărbaților, inclusiv a originarilor plecați la munci peste hotare, în	OS.1.1: Sporirea activismului social al populației prin organizarea și desfășurarea unor activități comunitare de amenajare a teritoriului, cultural-sportive și de agrement.
	OS.1.2: Perfecționarea până în anul 2020 a sistemului de informare a băștinașilor asigurând menținerea contactului permanent a APL din Coșnița cu cel puțin 2/3 din originarii aflați la munci peste hotare.
	OS. 1.3: Intensificarea interacțiunii cu originarii plecați la munci

Obiective generale	Obiective specifice:
dezvoltarea socio-economică și culturală a comunei.	<i>peste hotare inclusiv prin consolidarea pe parcursul anilor 2018-2020 a capacităților Asociației Obștești a originarilor din comuna Coșnița.</i>
OG.II. Relansarea economică a localităților din cadrul comunei prin susținerea business-ului mic și mijlociu, atragerea în comunitate a unor investitori puternici și valorificarea potențialului economic existent.	<p><i>OS. 2.1: Asigurarea informațională atât bărbați cât și femei și consultarea permanentă a potențialilor antreprenori și investitori, inclusiv din rândul originarilor aflați la munci peste hotare despre oportunitățile de investire și despre programele de susținere a mediului de afaceri.</i></p> <p><i>OS. 2.2: Promovarea potențialului turistic al comunei și valorificarea monumentelor arhitecturale și a landsaftului natural.</i></p> <p><i>OS. 2.3: Valorificarea economică a tuturor activelor locale (terenuri, clădiri) pentru atragerea de noi investitori economici.</i></p>
OG.III. Prestarea serviciilor publice de calitate, accesibile, diversificate și nediscriminatorii atât pentru femei cât și bărbați, inclusiv persoane din grupurile socialmente vulnerabile.	<p><i>OS. 3.1: Asigurarea accesului populației în special al femeilor și copiilor la utilitățile publice prin consolidarea infrastructurii instituțiilor prestatoare servicii cetățenilor.</i></p> <p><i>OS. 3.2: Consolidarea până în anul 2020 a bazei tehnico-materiale și metodice a instituțiilor publice de cultură din Coșnița.</i></p> <p><i>OS. 3.3: Valorificarea deplină a potențialului cultural-artistic și sportiv al locuitorilor comunei Coșnița inclusiv copii, tineri, persoane cu dezabilități și în etate.</i></p> <p><i>OS. 3.4: Valorificarea deplină a potențialului cultural-artistic și sportiv al locuitorilor comunei Coșnița inclusiv copii, tineri, persoane cu dezabilități și în etate.</i></p>
OG.IV. Perfecționarea activității APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, axat pe nevoile cetățenilor.	<p><i>OS. 4.1: Creșterea nivelului profesional al specialiștilor primăriei</i></p> <p><i>OS. 4.2: Sporirea în perioada 2018-2022 a nivelului de pregătire profesională a 15 consilieri și 6 conducători ai instituțiilor publice din localitate.</i></p> <p><i>OS. 4.3: Consolidarea până la finele anului 2018 a bazei fiscale și perfecționarea sistemului de evidență și control a procesului fiscal local.</i></p> <p><i>OS. 4.4: Crearea unor mecanisme pentru responsabilizarea APL în fața locuitorilor comunității și sporirea transparenței în activitatea primarului și consiliului Local.</i></p>

5.2 Obiective de dezvoltare

Obiectivul general I: Valorificarea potențialului uman din localitate și implicarea nemijlocită a cetățenilor, atât a femeilor cât și a bărbaților, inclusiv a originarilor plecați la munci peste hotare, în dezvoltarea socio-economică și culturală a comunei.

Probleme abordate:

- ✓ În localități printre un număr considerabil al cetățenilor mai persistă o atmosferă de pesimism și neîncredere în ziua de mâine.
- ✓ O parte din locuitorii satelor din comună sunt pasivi, se înregistrează un deficit de conștiință civică, care ar favoriza implicarea locuitorilor în soluționarea problemelor comune.
- ✓ Este insuficientă informația pentru migranți despre activitățile curente și de perspectivă ale primăriei și consiliului local și a modalităților de implicare a lor în soluționarea problemelor comunității.
- ✓ Nivel scăzut de încredere din partea celor plecați în autorități, datorită birocrăției și fluidității legislației naționale și a reglementărilor locale în domeniul afacerilor.
- ✓ Asociația originarilor plecați din comuna Coșnița recent creată duce lipsă de experiență în organizarea și desfășurarea unor activități specifice în domeniul migrației.

Obiectivul specific 1.1: Sporirea activismului social al populației prin organizarea și desfășurarea unor activități comunitare de amenajare a teritoriului, cultural-sportive și de agrement.

Măsura 1.1.1

- ✓ Organizarea a cel puțin 4 "sărbători general-sătești" pe parcursul anului (cu ocazia diverselor sărbători "Toamna de aur", Velo Hora), care ar mobiliza întreg satul pentru "agrement și odihnă colective" (muzică în centrul satului, prezentări gastronomice, jocuri distractive pentru copii și adulți, etc.). Atragerea unui număr egal de bărbați și femei la participarea acestor activități.

Măsura 1.1.2

- ✓ Implicarea instituțiilor de învățământ în campanii de salubritate generală a satului (cel puțin de 2 ori pe an), inclusiv cu scopul dezvoltării spiritului civic în rândul generației tinere. Promovarea unor modele pozitive de bărbați și femei din localitate sau din alte localități.

Măsura 1.1.3

- ✓ Crearea (sau scoaterea în evidență) de evenimente pozitive în comunitate și diseminarea activă a acestora (cel puțin 4 informații virale pozitive per lună despre Coșnița, distribuite prin rețelele de socializare și comunicarea personală din partea primarului). Evenimente pozitive în comunitate să conțină informații despre participanți – bărbați și femei în egală măsură.

Măsura 1.1.4

- ✓ Asigurarea, împreună cu Asociația Originarilor, ca cel puțin o știre pozitivă în lună despre Coșnița să fie prezentată în mass-media națională, cu scopul dezvoltării și aprofundării "mândriei de a fi din Coșnița"

Obiectivul specific 1.2: Perfecționarea până în anul 2020 a sistemului de informare a băștinașilor, asigurând menținerea contactului permanent a APL din Coșnița cu cel puțin 2/3 din originarii aflați la munci peste hotare.

Măsura 1.2.1

- ✓ Completarea în permanență a bazei de date a migranților cu nume noi de persoane atât a bărbaților cât și femeilor care ar putea contribui realmente la soluționarea problemelor comunității, astfel, încât în ea să se regăsească cel puțin 2/3 din migranți plecați din sat.

Măsura 1.2.2

Perfecționarea paginii Web a primăriei și a consiliului local, asigurarea completării operative a acestora cu informații oficiale utile din activitatea APL.

Măsura 1.2.3

- ✓ Instituirea sistemului de SMS-ing în scopul eficientizării comunicării operative a APL cu grupuri de persoane conform domeniilor de interes.

Măsura 1.2.4

- ✓ Perfecționarea modalităților de plasare a informației în pagina de FB a AO a băștinașilor, instituirea unui canal pe Youtube cu transmiterea înregistrărilor ședințelor asociației și ale APL.

Obiectivul specific 1.3: Intensificarea interacțiunii cu originarii plecați la munci peste hotare inclusiv prin consolidarea pe parcursul anilor 2018-2020 a capacităților Asociației Obștești a originarilor din comuna Coșnița.

Măsura 1.3.1

- ✓ Sporirea numărului membrilor asociației obștești prin utilizarea activă a bazei de date a migranților și a comunicării interpersonale cu cei aflați peste hotare.

Măsura 1.3.2

- ✓ Desfășurarea sistematică, nu mai rar de o dată pe an a adunării generale a membrilor asociației și nu mai rar decât o dată în trimestru a membrilor consiliului de administrare. Promovarea egalității de gen în organele de conducere a Asociației pentru ca interesele femeilor și bărbaților să fie reflectate în egală măsură.

Măsura 1.3.3

- ✓ Organizarea sistematică (nu mai rar de o dată pe an) de acțiuni comunitare cu implicarea a Asociației băștinașilor și comunitatea locală (amenajare teritoriu, concursuri locale, colectare de fonduri pentru persoane în situații de risc, etc.).

Măsura 1.3.4

Participarea membrilor staff-ului Asociației Obștești la training-uri și seminare în vederea sporirii nivelului de pregătire în probleme specifice migrației.

Măsura 1.3.5

Suținerea de către APL a Asociației Originarilor, inclusiv prin cofinanțarea acțiunilor comunitare organizate de localnicii plecați la munci peste hotare.

Obiectivul general II. Relansarea economică a localităților din cadrul comunei prin susținerea business-ului mic și mijlociu, atragerea în comunitate a unor investitori puternici și valorificarea potențialului economic existent.

Probleme abordate:

- ✓ În localitate persistă un climat economic ne stimulatoriu.
- ✓ Se constată o parcelare excesivă a terenurilor agricole.
- ✓ Piața agroalimentară din comună este atractivă locuitorilor satelor megieșe dar necesită reparații capitale..
- ✓ Potențialii antreprenori, inclusiv din rândurile migranților nu dispun de informație suficientă despre oportunitățile de investire a capitalului în afaceri locale, precum și despre cadrul legal în domeniul antreprenoriatului.
- ✓ Nivel scăzut de încredere din partea migranților datorită birocrăției și fluidității legislației naționale și a reglementărilor locale în domeniul afacerilor.
- ✓ Informația despre programele de stat și cele internaționale de susținere a business-ului mic și mijlociu, în special în mediul rural, nu este sistematizată și livrată antreprenorilor.
- ✓ În localitate lipsește o bază de prelucrare, păstrare și ambalare a producției agricole.
- ✓ Piața agroalimentară din sat nu este dotată, inclusiv cu laborator
- ✓ Se simte lipsa infrastructurii turistice pentru dezvoltarea turismului rural.
- ✓ Resursele regenerabile nu sunt utilizate

Obiectiv specific 2.1: Asigurarea informațională și consultarea permanentă a potențialilor antreprenori și investitori, atât bărbați cât și femei, inclusiv din rândul originarilor aflați la munci peste hotare despre oportunitățile de investire și despre programele de susținere a mediului de afaceri.

Măsura 2.1.1

- ✓ Publicarea sistematică (cel puțin odată la 2 luni) în pagina de FB a originarilor plecați la munci peste hotare a informațiilor despre oportunitățile de investire a capitalului în afaceri locale, precum și despre cadrul legal în domeniul antreprenoriatului.

Măsura 2.1.2

- ✓ Organizarea sistematică (cel puțin odată la 2 ani) a unor sesiuni de instruire a populației economic active privind inițierea și conducerea afacerii, atât bărbați cât și femei,.

Măsura 2.1.3

- ✓ Încurajarea originarilor din Coșnița de a participa la Programul Local de Revenire Temporară a Diasporei și susținerea localităților de origine (LVR) în cadrul MiDL pentru a face transfer de bune practici, a aduce noi idei, experiențe în ajutor actualilor și potențialilor antreprenori din comunitate.

Măsura 2.1.4

- ✓ Acordarea de facilități la crearea afacerilor noi.

Măsura 2.1.5

- ✓ Crearea oficiului local pentru prestarea serviciilor zooveterinare

Măsura 2.1.6

- ✓ Elaborarea proiectului tehnic pentru modernizarea pieței agroalimentare cu construcția a două hale: carne și lactate.

Măsura 2.1.7

- ✓ Susținerea deschiderii unei zone comerciale în centrul satului Coșnița

Măsura 2.1.8

- ✓ Facilitarea deschiderii unor secții de prelucrare primară a producției agricole (uscătorii, oloinițe, mori etc.).

Măsura 2.1.9

- ✓ Promovarea consolidării terenurilor agricole și a formării de asociații pe produse.

Măsura 2.1.10

- ✓ Organizarea anuală a târgurilor agroindustriale "Toamna de aur" și "Primăvara pe Nistru"

Măsură 2.1.11

- ✓ Dezvoltarea brandului local

Măsură 2.1.12

- ✓ Desfășurarea seminarelor și trainingurilor de instruire în diverse domenii (accesare fonduri, scriere planuri de afaceri, oportunități finanțare, turism rural, utilizarea noilor tehnologii agricole, consolidarea terenurilor, aplicarea asolamentelor bienale etc.).

Măsura 2.1.13

- ✓ Valorificarea potențialului investițional al incubatorului de afaceri local

Măsura 2.1.14

- ✓ Elaborarea Ghidului investițional

Măsura 2.1.15

- ✓ Elaborarea Broșurii cu afaceri de succes a băștinașilor

Măsură 2.1.16

- ✓ Promovarea și valorificarea activelor imobile disponibile

Măsură 2.1.17

- ✓ Crearea de parteneriate /asociații / clustere economice/ grupuri de producători / lanțuri valorice (fermieri → procesatori → comercianți).

Obiectivul specific 2.2: Promovarea potențialului turistic al comunei și valorificarea monumentelor arhitecturale și a landșaftului natural.

Măsura 2.2.1

- ✓ Identificarea resurselor pentru restaurarea și revitalizarea monumentelor arhitecturale din cele două localități (Bisericile din satul Pohrebea și din satul Coșnița)

Măsura 2.2.2

- ✓ Amenajarea unui parc în centrul satului Coșnița înzestrat cu locuri de odihnă pentru persoanele în etate și de agrement pentru copii.

Măsura 2.2.3

- ✓ Amenajarea unei plaje pe malul râului Nistru din apropierea comunei.

Măsura 2.2.4

- ✓ Reabilitarea monumentelor eroilor căzui în Războiul II mondial.

Obiectivul specific 2.3: Valorificarea economică a tuturor activelor locale (terenuri, clădiri) pentru atragerea de noi investitori economici.

Măsura 2.3.1

- ✓ Efectuarea unei inventarii a activelor locale (terenuri, clădiri) în scopul valorificării potențialului economic al acestora.

Măsura 2.3.2

- ✓ Inventarierea terenurilor degradate și predispușe alunecărilor, eroziunilor și plantarea fâșiilor de pădure de specii de copaci decorativi pe terenurile predispușe alunecărilor.

Măsura 2.3.3

- ✓ Elaborarea, editarea și actualizarea permanentă a Ghidului investițional local

Măsura 2.3.4

- ✓ Elaborarea și realizarea planului local de protecție și utilizare rațională a resurselor naturale.

Măsura 2.3.5

- ✓ Creare unei liste de investitori economici, menținerea contactului permanent cu aceștia și asigurarea ca cel puțin 4 din acești investitori (bărbați și femei în egală măsură) să contribuie la valorificarea economică.

Obiectivul general III. Prestarea serviciilor publice de calitate, accesibile, diversificate și nediscriminatorii atât pentru femei cât și bărbați, inclusiv persoane din grupurile socialmente vulnerabile.

Probleme abordate:

- ✓ Localitatea duce lipsa unui sistem eficient de canalizare, tratare și evacuare a apelor reziduale și de evacuare a deșeurilor menajere;
- ✓ Copiii din sectoarele îndepărtate ale satului nu dispun de transport pentru deplasarea către liceu , grădinițe;
- ✓ Lucrătorii și asistenții sociali nu sunt asigurați cu echipament necesar de serviciu în special pe timp de iarnă;
- ✓ Nu sunt amenajate stații de așteptare a transportului public ceea ce creează dificultăți pentru cetățenii care se deplasează la munci în alte localități.
- ✓ Numărul limitat de fântâni arteziene conectate la rețeaua de apeduct pentru asigurarea unui serviciu stabil de aprovizionare cu apă.
- ✓ Număr considerabil de copii care nu frecventează grădinița din lipsa de spațiu. Grădinița nr. 2 nu este dotată cu pavilioane, iar gardul este deteriorat.
- ✓ Drumurile locale din Pohrebea și în cartierele nou formate din Coșnița sunt impracticabile pe timp de ploaie.
- ✓ În comună nu există suficiente terenurilor destinate agrementului și odihnei pentru copii și persoane vârstnice, bătrânii solitari și copiii rămași fără îngrijire părintească nu dispun de un centru de plasament.
- ✓ Păturile socialmente vulnerabile duc lipsa unui transport social, cantina socială și a grupurilor mobile pentru transportarea pachetelor alimentare la bătrânii singuratici nu satisfac cerințele crescânde ale acestora.

Obiectiv specific 3.1: Asigurarea accesului populației la utilitățile publice prin consolidarea infrastructurii instituțiilor prestatoarele servicii cetățenilor.

Măsura 3.1.1

- ✓ Extinderea și reabilitarea sistemului de aprovizionare cu apă a comunei Coșnița

Măsura 3.1.2

- ✓ Elaborarea, publicarea și distribuirea ghidului „Apă curată – om sănătos” de menținere și exploatare a surselor de apă.

Măsura 3.1.3

- ✓ Construirea până la finele anului 2022 și gestionarea sistemului de local de canalizare cu conectarea la el a 20% din gospodăriile casnice unde 75% din beneficiari direcți și indirecti ar fi femeile și copiii.

Măsura 3.1.4

- ✓ Reparația și acoperirea „în variantă albă” a 3 km de drumuri locale până la finele anului 2021 unde 75% din beneficiari direcți și indirecti ar fi femeile și copiii.

Măsura 3.1.5

- ✓ Dotarea tuturor instituțiilor publice cu instalații de acces pentru copii, femei, persoanele în etate și cu dezabilități.

Măsura 3.1.6

- ✓ Crearea sistemului de evacuare centralizată a deșeurilor menajere solide de pe teritoriul comunei Coșnița.

Măsura 3.1.7

- ✓ Extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de iluminare stradală nocturnă

Obiectiv specific 3.2: Consolidarea până în anul 2020 a bazei tehnico-materiale și metodice a instituțiilor publice de cultură din Coșnița.

Măsura 3.2.1

- ✓ Identificarea și amenajarea unui local pentru organizarea seratelor dansante pentru tineret în satul Coșnița, dar și pentru restului populației. Diversificarea activităților e agrement pentru tineret în satul Pohrebea.

Măsura 3.2.2

- ✓ Promovarea orelor de muzică la instrumente moderne și dansurilor în cadrul școlii de arte din Coșnița.

Măsura 3.2.3

- ✓ Susținerea predării în școala de arte a noilor obiecte prin prisma modernizării societății (fotografia digitală, editare foto/video etc.)

Măsura 3.2.4

- ✓ Construcția scenei de vară pentru organizarea și desfășurarea activităților în aer liber.

Măsura 3.2.5

Amenajarea unei săli de fitness cu echipament specific atât bărbaților cât și femeilor.

Măsura 3.2.6

- ✓ Identificarea posibilităților de creare și susținere a unui centru de plasament pentru bătrânii singuratici sau persoanele fără adăpost.

Măsura 3.2.7

- ✓ Amenajarea cimitirelor din comună

Obiectiv specific 3.3: Asigurarea accesului locuitorilor comunei din păturile socialmente vulnerabile din Coșnița la serviciile și instituțiile publice.

Măsura 3.3.1

- ✓ Dotarea tuturor instituțiilor publice cu instalații de acces pentru persoanele în etate și dizabilități, părinților cu copii mici în cărucioare.

Măsura 3.3.2

- ✓ Înlăturarea operativă pe timp de iarnă a obstacolelor și ghețușului pe drumurile publice pentru evitarea accidentării copiilor, femeilor, persoanelor în etate și cu dezabilități.

Măsura 3.3.3

- ✓ Construirea unui compartiment la clădirea existentă a grădiniței nr. 2 cu încadrarea a 25 copii de vârstă preșcolară.

Măsura 3.3.4.

- ✓ Elaborarea și realizarea unui plan de acțiuni orientat spre educația tinerilor, prevenirea și combaterea violenței domestice, promovarea modului sănătos de viață.

Măsura 3.3.5

Organizarea a cel puțin o lecție publică pe an în localitate cu participarea organizațiilor, experților, migrați și băștinași cu privire la combaterea traficului de ființe umane, sclavia modernă, violența în familie și alte probleme sociale care afectează în special femeile din localitate

Obiectiv specific 3.4: Valorificarea deplină a potențialului cultural-artistic și sportiv al locuitorilor comunei Coșnița inclusiv copii, tineri, persoane cu dezabilități și în etate.

Măsura 3.4.1

- ✓ Procurarea echipamentului sportiv pentru echipele de fotbal, volei și tenis de masă din localitate, atât masculin cât și feminin.

Măsura 3.4.2

- ✓ Amenajarea și întreținerea unui centru de plasament pentru bătrânii singuratici sau persoanele fără adăpost.

Măsura 3.4.3

- ✓ Crearea unui fond de susținerea copiilor dotați, cu performanțe la învățătură, cultură și sport.

Obiectivul general IV. Perfecționarea activității APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, axat pe nevoile cetățenilor.

Probleme abordate:

- ✓ Baza impozabilă pentru completarea bugetului local este insuficientă.
- ✓ În primărie nu se utilizează pe deplin tehnologii moderne de evidență și control a procesului fiscal local.
- ✓ Transparența a procesului bugetar local la toate etapele acestuia încă nu este pe deplin asigurată.
- ✓ Se atestă un nivel insuficient de pregătire a consilierilor locali în scopul unei mai mari motivații de a se implica în gestionarea treburilor publice.
- ✓ Nu sunt utilizate suficient mecanismele de responsabilizare a APL în fața locuitorilor comunității.

Obiectiv specific 4.1: Creșterea nivelului profesional al specialiștilor primăriei.

Măsura 4.1.1

- ✓ Identificarea necesităților de instruire a funcționarilor din primărie și planificarea în bugetul anual a mijloacelor financiare în mărime de cel puțin 2% din fondul de salarizare pentru activități de instruire.

Măsura 4.1.2

- ✓ Perfecționarea procesului de evaluare periodică individuală și colectivă a funcționarilor publici.

Măsura 4.1.3

- ✓ Îmbunătățirea egalității de gen în rândul cadrelor primăriei și promovarea femeilor la funcții de răspundere.

Obiectiv specific 4.2: Sporirea în perioada 2018-2022 a nivelului de pregătire profesională a 15 consilieri și 6 conducători ai instituțiilor publice din localitate.

Măsura 4.2.1

- ✓ Identificarea necesităților de instruire prin chestionarea fiecărui consilier. Elaborarea unor programe de instruire pe loc a consilierilor locali.

Măsura 4.2.2

- ✓ Desfășurarea unor sesiuni de instruire și informare a consilierilor în cele mai importante chestiuni privind activitatea de consilier, precum și în domeniul modificărilor parvenite în legislația privind APL.

Măsura 4.2.3

- ✓ Înzestrarea consilierilor cu materiale informative necesare exercitării funcției lor prin crearea unor portofolii informaționale pentru fiecare consilier pe dimensiunea de DOEG

Măsura 4.2.4

- ✓ Instituirea la ședințele consiliului local a Orei informative în ajutor consilierilor locali.

Măsura 4.2.4

- ✓ Repartizarea sectoarelor din comună după consilierii conform locului de trai cu prezentarea sistematică a informațiilor despre activitățile consilierilor în sectorul încredințat.

Obiectiv specific 4.3: Consolidarea până la finele anului 2018 a bazei fiscale și perfecționarea sistemului de evidență și control a procesului fiscal local.

Măsura 4.3.1

- ✓ Inventarierea a 100% a bunurilor din domeniul public și privat a unității administrativ-teritoriale.

Măsura 4.3.2

- ✓ Valorificarea tuturor activelor ne utilizate prin darea acestora în arendă, chirie, folosință și în alte forme de gestionare a patrimoniului public.

Măsura 4.3.3

- ✓ Introducerea în primărie a sistemelor electronice de evidență și control a plăților în bugetul local.

Măsura 4.3.4

- ✓ Revederea sistemului de taxe și tarife locale în vederea sporirii veniturilor la bugetul local.

Măsura 4.3.5

- ✓ Impulsionarea activității de atragere a surselor extrabugetare prin intermediul granturilor, contribuțiilor cetățenilor, inclusiv ale migranților.

Obiectiv specific 4.4: Crearea unor mecanisme pentru responsabilizarea APL în fața locuitorilor comunității și sporirea transparenței în activitatea primarului și consiliului Local.

Măsura 4.4.1

- ✓ Perfecționarea cadrului regulator intern referitor la transparența administrativă și asigurarea accesului la informația de interes public.

Măsura 4.4.2

- ✓ Transmiterea în direct și în înregistrare a tuturor ședințelor publice ale primăriei și a consiliului local.

Măsura 4.4.3

- ✓ Desfășurarea sistematică a întrunirilor cu cetățenii – femei și bărbați, tineri și persoane în etate, antreprenori și persoane din grupurile vulnerabile cu prezentarea rezultatelor activității CL și a primarului, publicarea rapoartelor anuale despre activitatea CL și a primăriei.

Măsura 4.4.4

- ✓ Introducerea practicii dărilor de seamă ale consilierilor în sectoare în care locuiesc sau activează sau de care sunt responsabili.

Măsura 4.4.5

- ✓ Folosirea Site-ului primăriei și a paginilor de FB și OK pentru informații și rapoarte privind activitatea CL și a primarului privind dezvoltarea locală și implicarea migranților în procesul decizional.

Măsura 4.4.6

- ✓ Elaborarea și editarea Buletinului Informativ al Consiliului Local și Primăriei, distribuirea de materiale promoționale despre activitatea APL

6 PLANUL DE ACȚIUNI

Obiectiv General I: Valorificarea potențialului uman din localitate și implicarea nemijlocită a cetățenilor, atât femei cât și bărbați, inclusiv a originarilor plecați la munci peste hotare, în dezvoltarea socio-economică și culturală a comunei.

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
OS.1.1: Sporirea activismului social al populației prin organizarea și desfășurarea unor activități comunitare de amenajare a teritoriului, cultural-sportive și de agrement.	Măsura 1.1.1 Organizarea a cel puțin 4 sărbători general-sătești pe parcursul anului (cu ocazia diverselor sărbători "Toamna de aur", Velo Hora), care ar mobiliza întreg satul pentru agrement și odihnă colective (muzică în centrul satului, prezentări gastronomice, jocuri distractive pentru copii și adulți, etc.). Atragerea unui număr egal de bărbați și femei la participarea acestor activități.	Cel puțin de 4 ori pe an	Primărie, Instituțiile publice, Agenții economici din localitate, organizațiile obștești	Cultivarea activismului social în rândul cetățenilor	50 mii lei	Bugetul local, agenții economici, organizații obștești
	Măsura 1.1.2 Implicarea instituțiilor de învățământ în campanii de "salubritate generală a	Permanent sau cel puțin de 4 ori pe an	Instituțiile de învățământ	Un mediu curat și sănătos prin lichidarea gunoiștilor	20 mii lei	Bugetul local, agenții economici, organizații

	satului” (cel puțin de 2 ori pe an), inclusiv cu scopul dezvoltării ”spirtului civic în rândul generației tinere”. Promovarea unor modele pozitive de bărbați și femei din localitate sau din alte localități.			neautorizate		obștești
	<u>Măsura 1.1.3</u> Crearea (sau scoaterea în evidență) de evenimente pozitive în comunitate și diseminarea activă a acestora (cel puțin 2 informații virale pozitive per lună despre Coșnița, distribuite prin rețelele de socializare și comunicarea personală din partea primarului). Evenimente pozitive în comunitate să conțină informații despre participanți – bărbați și femei în egală măsura.	Permanent sau cel puțin de 2 ori pe lună	Bibliotecile publice locale nr. 1,2 și 3	Cetățeni informați. Cetățeni implicați	1500 lei	Bugetul local, organizații obștești
	<u>Măsura 1.1.4</u> Asigurarea, împreună cu Asociația Originarilor, ca cel puțin o știre pozitivă	Patru ori pe an	Primarul Președintele asociației originarilor din c.	Promovarea imagini localității și atragerea	1000 lei	Bugetul local, organizații obștești

	în lună despre Coșnița să fie prezentată în mass-media națională, cu scopul dezvoltării și aprofundării "mândriei de a fi din Coșnița"		Coșnița	investițiilor în localitate		
OS 1.2: Perfecționarea până în anul 2020 a sistemului de informare, asigurând menținerea contactului permanent a APL din Coșnița cu cel puțin 2/3 din originarii aflați la munci peste hotare.	Măsura 1.2.1 Completarea în permanență a bazei de date a migranților cu nume noi de persoane atât a bărbaților cât și femeilor care ar putea contribui realmente la soluționarea problemelor comunității, astfel, încât în ea să se regăsească cel puțin 2/3 din migranți plecați din sat.	Permanent	Biblioteca locală nr.1	O bază de date completă a migranților	1500 lei	Bugetul local, organizații obștești
	Măsura 1.2.2 Perfecționarea paginii Web a primăriei și a consiliului local, asigurarea completării operative a acesteia cu informații oficiale utile din activitatea APL.	Permanent	Primăria	Cetățeni informați. Cetățeni implicați	1500 lei	Bugetul local, organizații obștești

	Măsura 1.2.3 Instituirea sistemului de SMS-ing în scopul eficientizării comunicării operative a APL cu grupuri de persoane conform domeniilor de interes.	Pînă la sfîrșitul anului 2019	Primarul	Cetățeni informați. Cetățeni implicați	20 mii lei	Bugetul local, organizații obștești
	Măsura 1.2.4 Perfecționarea modalităților de plasare a informației în pagina de FB a AO a băștinașilor, instituirea unui canal pe Youtube cu transmiterea înregistrărilor ședințelor asociației și ale APL.	Permanent	Primăria	Cetățeni informați. Cetățeni implicați	1500 lei	Bugetul local, organizații obștești
OS. 1.3: Intensificarea interacțiunii cu originarii plecați la munci peste hotare inclusiv prin consolidarea pe parcursul anilor 2018-2020 a capacităților Asociației Obștești a originarilor din comuna Coșnița.	Măsura 1.3.1 Sporirea numărului membrilor asociației obștești prin utilizarea activă a bazei de date a migrantilor și a comunicării interpersonale cu cei aflați peste hotare.	Permanent	Asociația originarilor, Biblioteca locală nr. 1	Cetățeni informați. Cetățeni implicați	1500 lei	Bugetul local Asociația originarilor
	Măsura 1.3.2 Desfășurarea sistematică, nu mai rar de o dată pe an a adunării generale a	O dată pe an O dată pe trimestru	Președintele Asociației originarilor	Informarea populației despre activitatea AO	-	Bugetul local Asociația originarilor

	membrilor asociației și nu mai rar decât o dată în trimestru a membrilor consiliului de administrare. Promovarea egalității de gen în organele de conducere a Asociației pentru ca interesele femeilor și bărbaților să fie reflectate în egală măsură.					
	Măsura 1.3.3 Organizarea sistematică (nu mai rar de o dată pe an) de acțiuni comunitare cu implicarea a Asociației originarilor și comunitatea locală (amenajare teritoriu, concursuri locale, colectare de fonduri pentru persoane în situații de risc, etc.).	O dată pe an	Președintele Asociației originarilor	Ajutor pentru 20 de persoane din grupa de risc	20 mii lei	Bugetul local Asociația originarilor
	Măsura 1.3.4 Participarea membrilor staff-ului Asociației Obștești la trening-uri și seminare în vederea sporirii nivelului de pregătire în probleme	O dată în trimestru	Președintele Asociației originarilor	Staff instruit în domeniul migrației	-	Bugetul local Asociația originarilor

	specifice migrației.					
	Măsura 1.3.5 Sustenerea de către APL a Asociației Originarilor, inclusiv prin cofinanțarea acțiunilor comunitare organizate de localnicii plecați la munci peste hotare.	La necesitate	Primarul	Organizarea eficientă a acțiunilor comunitare	50 %	Bugetul local

Obiectiv general II: Relansarea economică a localităților din cadrul comunei prin susținerea business-ului mic și mijlociu, atragerea în comunitate a unor investitori puternici și valorificarea potențialului economic existent.

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
OS 2.1. Asigurarea informațională și consultarea permanentă a potențialilor antreprenori și investitori, inclusiv din rândul originarilor aflați la munci peste hotare despre oportunitățile de investire și despre programele de susținere a mediului de afaceri.	Măsura 2.1.1 Publicarea sistematică (cel puțin odată la 2 luni) în pagina de FB a originarilor plecați la munci peste hotare a informațiilor despre oportunitățile de investire a capitalului în afaceri locale, precum și despre cadrul legal în domeniul antreprenoriatului.	O dată la 2 luni	Primarul Biblioteca locală nr. 1	Dezvoltarea afacerilor și crearea a 100 locuri de muncă	1500 lei	Bugetul local
	Măsura 2.1.2	Odată la 2 ani	Primarul,	Agenți economici	4000 lei	Bugetul local

	Organizarea sistematică (cel puțin odată la 2 ani) a unor sesiuni de instruire a populației economic active privind inițierea și conducerea afacerii.		Incubatorul de Afaceri din Raionul Dubăsari	instruiți		
	Măsura 2.1.3 Încurajarea originarilor din Coșnița de a participa la Programul Local de Revenire Temporară a Diasporei și susținerea localităților de origine (LVR) în cadrul MiDL pentru a face transfer de bune practici, a aduce noi idei, experiențe în ajutor actualilor și potențialilor antreprenori din comunitate.	Sistematică	APL AO	Antreprenori ce implementează noile tehnologii	-	-
	Măsura 2.1.4 Acordarea de facilități la crearea afacerilor noi.	Permanent	Consiliul local	Noi afaceri prospere	După necesitate	Bugetul local
	Măsura 2.1.5 Crearea oficiului local pentru prestarea serviciilor zooveterinare.	2018	Consiliul local Agenții economici	Servicii zoo-veterinare calitative	100 mii lei	Buget local Agenți economici
	Măsura 2.1.6 Elaborarea proiectului	2018-2019	Primarul, Consiliul local, Agenții	Acces la piața agroalimentară	950 mii lei	Buget local Agenți

	tehnice pentru modernizarea pieței agroalimentare cu construcția a două hale: carne și lactate.		economici	îmbunătățit		economici, Organizații obștești
	Măsura 2.1.7 Susținerea deschiderii unei zone comerciale în centrul satului Coșnița	2018-2019	Consiliul local Parteneri de dezvoltare Agenții economici	Acces la servicii comerciale în domeniu	-	Buget local Granturi Agenți economici
	Măsura 2.1.8 Facilitarea deschiderii unor secții de prelucrare primară a producției agricole (uscătorii, oloinițe, mori etc.).	2019-2022	Consiliul local Agenții economici	Crearea unor locuri noi de muncă	-	Buget local Agenți economici
	Măsura 2.1.9 Promovarea consolidării terenurilor agricole și a formării de asociații pe produse.	2018-2022	Agent economic	Terenuri consolidate și prelucrate	-	-
	Măsura 2.1.10 Organizarea anuală a târgurilor agroindustriale "Toamna de aur" și "Primăvara pe Nistru", etc.	Anual	Consiliul local Primarul Agenții economici	Promovarea produselor autohtone	5000 lei	Bugetul local Agenți economici
	Măsură 2.1.11 Dezvoltarea brandului local	Anual	Consiliul local Primarul Agenții economici	Promovarea produselor autohtone	5000 lei	Bugetul local Agenți economici, Organizații

						obștești
	Măsură 2.1.12 Desfășurarea seminarelor și trainingurilor de instruire în diverse domenii (accesare fonduri, scriere planuri de afaceri, oportunități finanțare, turism rural, utilizarea noilor tehnologii agricole, consolidarea terenurilor, aplicarea asolamentelor bienale etc.)	Anual	Consiliul local Primarul Agenții economici	Potențial economic local dezvoltat	20 mii lei	Bugetul local Agenți economici, Organizații obștești
	Măsura 2.1.13 Valorificarea potențialului investițional al incubatorului de afaceri local	Permanent	Consiliul local, Primarul, IARD, Agenții economici	Dezvoltarea antreprenoriatului local	20 mii lei	Bugetul local Agenți economici, Organizații obștești
	Măsura 2.1.14 Elaborarea Ghidului investițional	2020-2022	Consiliul local, Primarul, IARD, Agenții economici	Promovarea întreprinderilor locale	25 mii lei	Bugetul local Agenți economici, Organizații obștești
	Măsura 2.1.15 Elaborarea Broșurii cu afaceri de succes ale băștinașilor	2019-2020	Consiliul local, Primarul, IARD, Agenții economici	Dezvoltarea antreprenoriatului local	15 mii lei	Bugetul local Agenți economici, Organizații obștești
	Măsură 2.1.16	2018-2022	Consiliul local,	Potențial	-	-

	Promovarea și valorificarea activelor imobile disponibile		Primarul, IARD, Agenții economici	economic local valorificat		
	Măsură 2.1.17 Crearea de parteneriate /asociații / clustere economice/ grupuri de producători / lanțuri valorice (fermieri → procesatori → comercianți).	2019-2022	Consiliul local, Primarul, IARD, Agenții economici	Dezvoltarea antreprenoriatului local	-	-
OS. 2.2: Promovarea potențialului turistic al comunei și valorificarea monumentelor arhitecturale și a landșaftului natural.	Măsura 2.2.1 Identificarea resurselor pentru restaurarea și revitalizarea monumentelor arhitecturale din cele două localități (Bisericile din satul Pohrebea și din satul Coșnița)	2018-2019	Primarul	Dezvoltarea atractivității turistice	35 mln lei	Bugetul de stat, investiții străine, bugetul local
	Măsura 2.2.2 Amenajarea unui parc în centrul satului Coșnița înzestrat cu locuri de odihnă pentru persoanele în etate și de agrement pentru copii.	2018-2019	APL	Dezvoltarea atractivității turistice	900 mii lei	Bugetul local, Bugetul de stat, investiții străine
	Măsura 2.2.3 Amenajarea unei plaje pe malul râului Nistru din	2020-2022	APL	Dezvoltarea atractivității turistice	900 mii lei	Bugetul local, Bugetul de stat, investiții străine

	apropierea comunei.					
	Măsura 2.2.4 Reabilitarea monumentelor eroilor căzuți în Războiul II mondial.	2019-2020	APL	Dezvoltarea atractivității turistice	200 mii lei	Bugetul local, Bugetul de stat,
Obiectivul specific 2.3: Valorificarea economică a tuturor activelor locale (terenuri, clădiri) pentru atragerea de noi investitori economici.	Măsura 2.3.1 Efectuarea unei inventarieri a activelor locale (terenuri, clădiri) în scopul valorificării potențialului economic al acestora.	2018-2019	APL, agenții economici	Active inventariate	n/a/	n/a
	Măsura 2.3.2 Inventarierea terenurilor degradate și predispușe alunecărilor, eroziunilor și plantarea fâșiilor de pădure de specii de copaci decorativi pe terenurile predispușe alunecărilor	2018-2022	APL	Terenuri degradate inventariate	n/a	n/a
	Măsura 2.3.3 Elaborarea, editarea și actualizarea permanentă a Ghidului investițional local.	2020-2022	APL	Crearea de afaceri noi Atragerea investitorilor	20 mii	BL, agenți economici
	Măsura 2.3.4 Elaborarea și realizarea planului local de protecție și utilizare rațională a	2018-2019	APL	Plan local de protecție și utilizare rațională a resurselor	n/a	n/a

	resurselor naturale.			naturale elaborat.		
	<p>Măsura 2.3.5</p> <p>Crearea unei liste de investitori economici, menținerea contactului permanent cu aceștia și asigurarea ca cel puțin 4 din acești investitori (bărbați și femei în egală măsură) să contribuie la valorificarea economică.</p>	Permanent	APL	Liat investitorilor creată și actualizată permanent	n/a	n/a

Obiectivul general III. Prestarea serviciilor publice de calitate, accesibile, diversificate și nediscriminatorii atât pentru femei cât și bărbați, inclusiv persoane din grupurile socialmente vulnerabile.

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
OS 3.1. Asigurarea accesului populației la utilitățile publice prin consolidarea infrastructurii instituțiilor prestatoarele servicii cetățenilor.	<p>Măsura 3.1.1</p> <p>Extinderea și reabilitarea sistemului de aprovizionare cu apă a comunei Coșnița</p>	2018-2022	APL, Întreprinderea gestionară a sistemului de aprovizionare cu apă	Îmbunătățirea calității apei livrate locuitorilor	4 mln lei	Bugetul de stat, investiții străine
	<p>Măsura 3.1.2</p> <p>Elaborarea, publicarea și distribuirea ghidului „Apă curată – om sănătos” de menținere și exploatare a surselor de</p>	2018-2022	APL, Întreprinderea gestionară a sistemului de aprovizionare cu apă	Cetățeni informați, cetățeni implicați	20 mii lei	Bugetul local, organizații obștești

	apă.					
	Măsura 3.1.3 Construirea până la finele anului 2022 și gestionarea sistemului de local de canalizare cu conectarea la el a 20% din gospodăriile casnice unde 75% din beneficiari direcți și indirecti ar fi femeile și copiii.	2018-2022	APL, GIZ, Agenți economici	Rețea de canalizare funcțională și sustenabilă	Conform documentației de proiect	Bugetul de stat, investiții străine, Bugetul local
	Măsura 3.1.4 Reparația și acoperirea „în variantă albă” a 3 km de drumuri locale până la finele anului 2021 unde 75% din beneficiari direcți și indirecti ar fi femeile și copiii.	2018-2021	APL	Drumuri locale reabilite	1,8 mln lei	Bugetul de stat, Bugetul local
	Măsura 3.1.5 Dotarea tuturor instituțiilor publice cu instalații de acces pentru copii, femei, persoane în etate și cu dezabilități.	2020-2022	APL	Servicii publice accesibile	400 mii lei	Bugetul local, Agenți economici, Organizații obștești
	Măsura 3.1.6 Crearea sistemului de evacuare centralizată a deșeurilor menajere solide de pe teritoriul	2019-2020	APL Întreprinderea Municipală Parteneri de dezvoltare	Servicii publice accesibile, Mediu ambiant curat	600 mii lei	Bugetul local, Granturi

	comunei Coșnița.					
	<u>Măsura 3.1.7</u> Extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de iluminare stradală nocturnă	2018-2022	APL, APC, Parteneri de dezvoltare	Servicii publice îmbunătățite, drumuri mai sigure, menținerea ordinii publice	500 mii lei	Bugetul local, Bugetul Național, Granturi
<i>OS. 3.2. Consolidarea până în anul 2020 a bazei tehnico-materiale și metodice a instituțiilor publice de cultură din Coșnița.</i>	<u>Măsura 3.2.1</u> Identificarea și amenajarea unui local pentru organizarea seratelor dansante pentru tineret în satul Coșnița dar și pentru restului populației. Diversificarea activităților de agrement pentru tineret în satul Pohrebea.	2018-2020	APL	Societate locală consolidată	900 mii lei	Bugetul de stat, Bugetul local, investiții străine
	<u>Măsura 3.2.2</u> Promovarea orelor de muzică la instrumente moderne și dansurilor în cadrul școlii de arte din Coșnița.	2018-2020	Conducătorul școlii de artă	Cultivarea tinerelor talente	70 mii lei	Bugetul local
	<u>Măsura 3.2.3</u> Susținerea predării în școala de arte a noilor obiecte prin prisma modernizării societății (fotografia digitală,	2018-2022	Conducătorul școlii de artă	Sporirea pregătirii profesionale a tinerilor	70 mii lei	Bugetul local

	editare foto/video etc.)					
	Măsura 3.2.4 Construcția scenei de vară pentru organizarea și desfășurarea activităților în aer liber.	2019-2022	Primarul	Consolidarea societății locale	450 mii lei	Bugetul local
	Măsura 3.2.5 Amenajarea unei săli de fitness cu echipament specific atât bărbaților cât și femeilor.	Realizat	Primarul Consiliul local Agenții economici	Populația ce duce un mod de viață sănătos	500 mii lei	Buget local Donatori Agenții economici Cetățenii
	Măsura 3.2.6 Identificarea posibilităților de creare și susținere a unui centru de plasament temporar pentru bătrânii singuratici sau persoanele fără adăpost.	2019-2022	Primarul Consiliul local	30 bătrâni singuratici plasați și îngrijiți în centru de plasament	2 mil. lei	Bugetul raional Bugetul local Donații AO
	Măsura 3.2.7 Amenajarea cimitirelor din comună.	2018-2020	Primarul Consiliul comunal	Cimitire amenajate și păstrarea memoriei celor decedați	50 mii lei	Buget local Donații AO
OS 3.3. Asigurarea accesului a locuitorilor comunei din păturile socialmente vulnerabile din Coșnița la serviciile și instituțiile publice.	Măsura 3.3.1 Dotarea tuturor instituțiilor publice cu instalații de acces pentru persoanele în etate și cu dizabilități, părinților cu	2018-2020	Primarul, conducătorii instituțiilor	Instituții publice accesibile	150 mii lei	Buget local, Organizații obștești

	copii mici în cărucioare.					
	Măsura 3.3.2 Înlăturarea operativă pe timp de iarnă a obstacolelor și ghețușului pe drumurile publice pentru evitarea accidentării copiilor, persoanelor în etate și cu dezabilități.	2018-2022	Primăria, întreprinderea municipală	Drumuri locale practicabile pe timp de iarnă	40 mii lei	Buget local
	Măsura 3.3.3 Construirea a unui compartiment la clădirea existentă a grădiniței nr. 2 cu încadrarea a 25 copii de vârstă preșcolară.	2018-2022	Primăria. Conducătorul instituției preșcolare	Necesitatea de instituționalizare a copiilor de vârstă preșcolară satisfăcută	1,5 mln lei	Buget de stat, investiții străine, buget local
	Măsura 3.3.4. Elaborarea și realizarea unui plan de acțiuni orientat spre educația tinerilor, prevenirea și combaterea violenței domestice, promovarea modului sănătos de viață.	2018	APL	Plan elaborat	n/a	n/a
	Măsura 3.3.5 Organizarea a cel puțin o lecție publică pe an în localitate cu participarea organizațiilor, experților,	Permanent	APL, Casa de cultură, biblioteca publică	Lecții publice organizate	n/a	n/a

	migranți și băștinași cu privire la combaterea traficului de ființe umane, sclavia modernă, violența în familie și alte probleme sociale care afectează în special femeile din localitate.					
3.4: Valorificarea deplină a potențialului cultural-artistic și sportiv al locuitorilor comunei Coșnița inclusiv copii, tineri, persoane cu dezabilități și în etate.	Măsura 3.4.1 Procurarea echipamentului sportiv pentru echipele de fotbal, volei și tenis de masă din localitate, atât masculin cât și feminin.	2018-2022	Primăria, Organizații obștești	Condiții pentru promovarea unor categorii de sport create	70 mii lei	Buget local, buget de stat.organizații obștești
	Măsura 3.4.2 Amenajarea și întreținerea unui centru de plasament pentru bătrânii singuratici sau persoanele fără adăpost.	2019-2022	Primăria, Organizații obștești	Condiții pentru promovarea unor categorii de sport create	700 mii lei	Buget local, buget de stat.organizații obștești
	Măsura 3.4.3 Crearea unui fond de susținerea copiilor dotați, cu performanțe la învățătură, cultură și sport.	Începînd cu 2018	Organizații obștești, primăria	Tineri dotați	40 mii lei	Agenții economici locali

Obiectivul general IV. Perfecționarea activității APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, axat pe nevoile cetățenilor.

Obiective specifice	Măsură	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
OS.4.1. Creșterea nivelului profesional al specialiștilor primăriei.	<u>Măsură 4.1.1.</u> Identificarea necesităților de instruire a funcționarilor din primărie și planificarea în bugetul anual a mijloacelor financiare în mărime de cel puțin 2% din fondul de salarizare pentru activități de instruire.	2018-2022	Primarul	Funcționari calificați	30 mii lei	Bugetul local
	<u>Măsura 4.1.2</u> Perfecționarea procesului de evaluare periodică individuală și colectivă a funcționarilor publici.	Permanent	Primarul	Funcționari ce prestează servicii calitative	-	-
	<u>Măsura 4.1.3</u> Îmbunătățirea egalității de gen în rândul cadrelor primăriei și promovarea femeilor la funcții de răspundere.	Permanent	Primarul	Egalitatea de gen asigurată	n/a	n/a
OS.4.2. Sporirea în perioada 2018-2022 a nivelului de pregătire profesională a 15 consilieri și 6 conducători ai instituțiilor publice din localitate.	<u>Măsura 4.2.1</u> Identificarea necesităților de instruire prin chestionarea fiecărui consilier. Elaborarea unor programe de instruire pe loc a consilierilor locali.	Permanent	Primarul	Funcționari ce prestează servicii calitative	-	-
	<u>Măsura 4.2.2</u> Desfășurarea unor sesiuni de instruire și informare a consilierilor în cele mai importante chestiuni privind activitatea de consilier, precum și în domeniul	Permanent	Secretarul consiliului	Consilieri bine instruiți	-	-

	modificărilor parvenite în legislația privind APL.					
	Măsura 4.2.3 Înzestrarea consilierilor cu materiale informative necesare exercitării funcției lor prin crearea unor portofolii informaționale pentru fiecare consilier pe dimensiunea de drepturile omului și egalitatea de gen.	Permanent	Secretarul consiliului	Consilieri bine instruiți	-	-
	Măsura 4.2.4 Instituirea la ședințele consiliului local a Orei informative în ajutor consilierilor locali.	Permanent	Secretarul consiliului	Consilieri bine instruiți	-	-
	Măsura 4.2.5 Repartizarea sectoarelor din comună după consilierii conform locului de trai cu prezentarea sistematică a informațiilor despre activitățile consilierilor în sectorul încredințat.	Permanent	Secretarul consiliului	Toți consilierii în serviciul cetățeanului	-	-
OS.4.3. Consolidarea până la finele anului 2018 a bazei impozabile și perfecționarea sistemului de evidență și control a procesului fiscal local.	Măsura 4.3.1 Inventarierea a 100 % a bunurilor din domeniul public și privat a unității administrativ-teritoriale cu aprobarea listei	2018-2019	Primarul	Bunuri inventariate	30 mii lei	Buegtul local
	Măsura 4.3.2 Valorificarea tuturor activelor ne utilizate prin darea acestora în arendă, chirie, folosință și în alte forme de gestionare a patrimoniului public.	2018-2020	Primarul	Mărirea veniturilor proprii la buget	-	Bugetul local

	<u>Măsura 4.3.3</u> Introducerea în primărie a sistemelor electronice de evidență și control a plăților în bugetul local.	2018-2020	Primarul	Servicii prestate la un nivel calitativ	-	Bugetul local
	<u>Măsura 4.3.4</u> Revederea sistemului de taxe și tarife locale în vederea sporirii veniturilor la bugetul local.	2018-2019	Primarul	Sporirea veniturilor proprii la bugetul local	-	Bugetul local
	<u>Măsura 4.3.5</u> Impulsionarea activității de atragere a surselor extrabugetare prin intermediul granturilor, contribuțiilor cetățenilor, inclusiv ale migranților.	2018-2020	Pprimarul AO Cetățeni Consiliul local	Diversificarea surselor financiare și mărirea bugetului	-	-
<i>OS.4.4. Crearea unor mecanisme pentru responsabilizarea APL în fața locuitorilor comunității și sporirea transparenței în activitatea primarului și consiliului local.</i>	<u>Măsura 4.4.1</u> Perfecționarea cadrului regulator intern referitor la transparența administrativă și asigurarea accesului la informația de interes public.	Permanent	Primarul Secretarul consiliului	Cunoașterea activității APL de către cetățeni	-	-
	<u>Măsura 4.4.2</u> Transmiterea în direct și în înregistrare a tuturor ședințelor publice ale primăriei și ale consiliului local.	Permanent	Primarul Crîșmaru Iulian	Cunoașterea activității APL de către cetățeni	1500 lei	Bugetul local AO
	<u>Măsura 4.4.3</u> Desfășurarea sistematică a întrunirilor cu cetățenii cu prezentarea rezultatelor activității CL și a primarului, publicarea rapoartelor anuale despre activitatea CL și a primăriei. – femei și bărbați, tineri și persoane în etate, antreprenori și persoane din grupurile vulnerabile	Sistematic	Primarul Consiliul local	Cunoașterea activității APL de către cetățeni	-	-

	<p><u>Măsura 4.4.4</u> Introducerea practicii dărilor de seamă ale consilierilor în sectoare în care locuiesc sau activează sau de care sunt responsabili.</p>	Două ori pe an	Secretarul consiliului local Consilierii locali	Cunoașterea activității APL de către cetățeni și implicarea acestora în proiecte de dezvoltare comunitară	-	-
	<p><u>Măsura 4.4.5</u> Folosirea Site-ului primăriei și a paginilor de FB și OK pentru informații și rapoarte privind activitatea CL și a primarului privind dezvoltarea locală și implicarea migranților în procesul decizional.</p>	Permanent	Primarul Crîșmaru Iulian	Cunoașterea activității APL de către cetățeni și implicarea acestora în proiecte de dezvoltare comunitară	1500 lei	Bugetul local AO
	<p><u>Măsura 4.4.6</u> Elaborarea și editarea Buletinului Informativ al Consiliului Local și al Primăriei, distribuirea de materiale promoționale despre activitatea APL</p>	O dată în săptămână	Primarul Consiliul local	Administrație transparentă și populație bine informată.	-	-

7 MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

Procesul de implementare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a comunei Coșnița va începe din momentul adoptării acestui document de către Consiliul Local.

Procesul de monitorizare și evaluare a Strategiei vizează cadrul instituțional, instrumentele de monitorizare și evaluare, indicatorii de implementare, utilizarea și diseminarea rezultatelor monitorizării și evaluării.

Cadrul instituțional al monitorizării și evaluării este constituit din Consiliul Participativ format din reprezentanți ai administrației publice locale, societății civile, grupurilor marginalizate. Consiliul Participativ va fi responsabil de aprobarea, implementarea și actualizarea strategiei, de identificarea și asigurarea resurselor financiare necesare pentru implementare strategiei.

Rapoartele intermediare și finale de implementare a acțiunilor sunt instrumentele principale de monitorizare și evaluare. Trimestrial, responsabilii de implementare vor prezenta rapoarte intermediare privind implementarea acțiunilor.

Rezultatele monitorizării vor fi distribuite autorității publice locale, societății civile, sectorului privat, donatorilor străini, mass-mediei și publicului larg.

Evaluarea implementării strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de implementare stipulați în Matricea intervenției. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Anual progresul implementării Strategiei va fi examinat la ședințele consiliului local, iar o dată la doi ani strategia va fi actualizată pornind de la realitățile la moment.